

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Papeževa okrožnica o se- danji krizi.

Papež Pij XI. je izdal okrožnico, ki jo je objavil 19. maja vatikanski list Osservatore Romano. V njej razpravlja sv. Oče o sedanji svetovni krizi, preiskujoč vzroke, ki so dovedli do tega velikega zla, in navajajoč sredstva za njegovo ozdravljenje. Iz te važne okrožnice, ki se v njej vrhovni poglavar katoliške Cerkve z resnimi, karajočimi, opominjajočimi in spodbudnimi besedami obrača na vse narode in vse človeštvo, objavljamo v naslednjem glavne misli.

Krivda umazane sebičnosti.

Človeštvo so sicer v gotovih presledkih vedno zadevale nezgode in nesreče, ki so nastopale zdaj v enem zdaj v drugem delu sveta, danes pa je vse človeštvo brez izjeme udarjeno po finančni in gospodarski krizi, ki se tembolj nerazvozljivo zapleta, čim dalje traja. Razlog tej krizi je v pohlepu in dobičkaželjnosti. Pohlep je dovedel človeštvo do tega zla. Iz pohlepa prihaja medsebojno nezaupanje, ki opustoša trgovino in vse človeške odnose; iz pohlepa se poraja svet, ki smatra vsak dobiček drugega kot lastno škodo; iz pohlepa izhaja sebičnost, ki vse ureja in podrejuje lastnemu dobičku, ne da bi se brigala za blagor bližnjega, ampak barsko tepta pravice drugih. Iz tega se razlaga nepravilna razdelitev zemskih dobrin, radi katere se nahaja bogastvo narodov nakopičeno v rokah maloštevilnih zasebnikov, ki po svoji dragi volji urejajo svetovni trg v ogromno škodo ljudstva.

Nekrščanski nacionalizem.

Ta sebičnost tudi izrablja upravičeno ljubezen do naroda in domovine, ki jo krščanska ljubezen ne graja, marveč urejuje in posvečuje. Tako postane sebičnost glavno vodilo odnosajev med narodi in državami. Kar bi se smatralo med posamezniki kot nemoralno, se v odnosajih med občestvi in narodi ima za dovoljeno in še vrše največji zločini pod svetim imenom narodnega čuvstva. Namesto velike zapovedi ljubezni in človeškega bratstva, ki objema vse narode kot eno samo družino pod nebeškim Očetom, stopa sovraštvo kot vodilni princip javnega življenja, tako da se teptajo ona sveta načela, ki so doslej v krščanski družbi bila merodajna za skupno življenje.

Organizirano brezboštvo.

Brezboštvo je vedno obstajalo, toda, kar označuje sedanji položaj v tem po-

gledu, je okolnost, da je brezboštvo širokopotezno organizirano, razpredeno po vsem svetu in pripravljeno za napad in za borbo. Ta v resnici peklenška propaganda se poslužuje vseh človeških naprav, počenši od posebnih brezbožnih visokih šol do ljudskih šol, kjer se zastrupljajo z brezboštvom najnežnejša srca; od teatrov do kinematografov, gramofona in radia; od knjige v vseh jezikih do posebnih brezbožnih razstav in obhodov; od predavanj do podob. Propagatorji tega brezboštva, išoč vzrokov splošne bede, stavljajo Gospodov križ, ki je znamenje ponižnosti in revščine, v eno vrsto z znaki moderne imperializma, kakor da bi vera bila zaveznica onih temnih sil, ki povzročajo toliko zla sodobnemu človeštvu. To je peklenško početje, ki ima žalibog velikokrat uspeh, tako da se borba proti Bogu združuje z borbo za vsakdanji kruh, za lastno streho in košček zemlje, za mezde in stanovanja, kakor pristojajo človeškemu dostojanstvu. Na ta način se protiverska propaganda poslužuje v svoje namene tako zakonitih in pravičnih zahtev kakor najbolj grdih nagonov, kakor da bi božanski moralni red bil v protislovju s srečo človeštva in ne nasprotno: edina resnična zaščita človeka in njegovega dostojanstva!

Vsi v eno fronto proti neredu in nasilju!

Spričo tolikih žrtev, ki padajo v mreže brezboštva, je treba opozoriti svet na to, kaj bi se zgodilo, če bi Bog, tako strašno žaljen od svojih stvorov, pustil v svoji pravičnosti svobodno pot temu razrušilnemu toku ter se ga poslužil kot biča, da kaznuje svet! Zato je treba, da se vsi dobri ljudje združijo proti temu zlu v borbi za Boga ali proti Bogu, v kateri gre za osnovno vprašanje in katera bo odločila usodo človeštva bodisi v politiki in gospodarstvu, bodisi na polju morale, znanosti in umetnosti, bodisi v državi ali družini, na Zapadu in na Vzhodu. Mi pa rotimo tako posameznike kakor narode, da se znebijo napačne in nizke sebičnosti, ki zasleplja tudi sicer najbolj svetle duhove in osuši vsako še tako plemenito podvzetnost, kakor hitro ta zahteva žrtev majhnih interesov. V tej borbi se morajo združiti ne samo pravi katoliki, ampak vsi, ki še priznavajo in častijo Boga, ako nčejjo, da zavladata nered in nasilje.

Za socialno pravičnost.

Vemo, da se morajo v tej borbi rabiti vsa zakonita zgolj človeška sredstva, ki so v naših rokah. Zato smo se, sledeč svetlemu zgledu svojega predhodnika Leona XIII. s svojo okrožnico

»Quadragesimo anno« z največjo odločnostjo zavzeli za bolj pravično razdelitev gmotnih dobrin in smo naznačili najbolj učinkovita sredstva, ki edina morejo vrniti zdravje in moč bolnemu socialnemu telesu in vrniti njegovim ranjenim članom mir in red. Zakaj neodoljiva težnja po dostojni sreči tudi na zemlji je položena v človeško srce od Stvarnika vseh stvari in krščanstvo je vedno priznavalo in pospeševalo z vsemi sredstvi pravična prizadevanja resnične kulture in zdravega napredka, da se človeštvo prav razvija in izpopolnjuje. Toda spričo satanskega sovraštva proti veri je treba, da se zatečemo tudi k nadnaravnim sredstvom, ki se predvsem molitev in pokora.

Molitev, pokora, vrnitev k Bogu!

Človek, ki moli, gleda navzgor, dviga svojega duha do višjega sveta, ki ga premišlja in ki po njem hrepeni. Človeštvo, ki moli, ne izgubi prave sredine, ki poleg pridnega dela ne pozablja na mirno in zmerno uživanje in duševno izpopolnjevanje. Drugo sredstvo, da se svet dvigne iz sedanjega močvirja, je duh pokore. Človeštvo se je v dobi velikih nesreč vedno zatekalo k molitvi in pokori. Danes so premnogi izgubili smisel za idejo zadoščenja in pokore. Toda zelo so nespametni tisti, ki smatrajo dela pokore, zadoščenja in mrtvičenja sebičnih nagonov za »premagano stališče prošlosti«, zakaj nikakor se ne bo premagalo sedanje stanje, ako se z zdržnostjo in samopremagovanjem ne izkorenini sebični pohlep, ki je izvor sodobne bede.

Molitev in duh pokore sta torej tista dva mogočna duhova, ki ju je nam Bog dal, da se povrnemo k Njemu, blodeči sem in tja brez vodnika. To sta tista duhova, ki moreta razgnati temo in odstraniti prvi in poglavitni vzrok vsakega upora, ki je upor človeka zoper svojega Boga. Odločitev pa je v rokah človeštva samega: ali se bo izročilo tema blagodejnima in blagohotečima duhovoma in se spokorilo, ponižno in skrušeno vračajoč se k svojemu Gospodu in Očetu usmiljenja — ali pa se bodo ljudje izročili svojim strastem in zavrgli še tisti ostanek sreče, ki jim je ostala na zemlji, prepuščajoč se duhu maščevanja in razrušitve. Nam pa ne preostaja ničesar drugega, kakor da pozivljamo ta ubogi svet, ki je prelil toliko krvi in odprl toliko grobov, ki je uničil toliko vrednot in del kulture, ki je oropal kruha in dela toliko ljudi, z neznimi besedami bogoslužja: Ljudstvo moje, vrni se k svojemu Gospodu in Bogu!

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina se bo sestala 2. senat 9. junija.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Krog sestave nove grške vlade. Predsednik grške republike je poveril sestavo nove vlade voditelju republikanske unije Papanastaziju, pustec mu proste roke, da si sam izbere sotrudnike. Za Papanastazije se je zavzel tudi prejšnji ministrski predsednik Venizelos. Ker pa Venizelos osebno iz zdravstvenih razlogov odklanja sodelovanje v vladi, bo Papanastaziu poleg ministrskega predsedništva obdržal tudi zunanje ministrstvo, ker pomeni njegova vlada prav za prav onemogočitev generalske diktature, zaradi česar bržkone noben general ne bo hotel prevzeti vojnega ministrstva. Papanastaziu je novinarjem izjavil, da bo takoj po sestavi sklical parlament in obrazložil program svoje vlade.

Nova Papanastazijska grška vlada obstoja iz zastopnikov vseh večjih strank in ima voilni cilj. Volitve se bodo vršile koncem avgusta ali prve dni septembra.

Na Francoskem po novih volitvah še sedaj nimajo vlade. Odločitev o sestavi nove francoske vlade bo padla ob koncu tega meseca, ko se sestane izvršni odbor radikalne stranke.

V Nemčiji so doživeli zadnji teden hude pretepe v pruskem deželnem zboru in radi teh pretepov so se vršile krvave demonstracije v Berlinu in drugih mestih. Vzrok nemirov je nasilen nastop Hitlerjevih narodnih socialstov, ki izzivajo predvsem komuniste.

Nova belgijska vlada pred parlamentom. Nova Renkinova vlada se je predstavila 25. maja parlamentu. Vladna izjava, ki je bila prečitana v poslanski zbornici in senatu, pravi, da bo vlada nadaljevala politiko pomirjevanja in finančnega ozdravljenja. Jezikovno vprašanje se mora končnoveljavno urediti in bo v ta namen vlada predložila parlamentu nove predloge, ki bodo omogočili soglasne sklepe. O zunanji politiki pravi proglas, da bo vlada vztrajala pri politiki miru. Razen tega izjavlja, da bodo belgijski zastopniki podvzeli v Lausannu vse za zagotovitev belgijskih pravic ter delali z vsemi sredstvi za gospodarski sporazum med narodi. Vlada je odločena boriti se proti usodnemu načinu omejevanja in oviranja izmenjave blaga. V notranji politiki napoveduje vlada strogo štedenje v upravi ter izraža voljo za spoštovanje verskega in kulturnega miru.

Iz nemirne Španije. Policija je zadnji teden izsledila v Andaluziji, Kataloniji in v Madridu mnogo bomb. Po njenih ugotovitvah je le malo manjkalo, da ni prišlo v Španiji do nove velike revolucije, ki naj bi se pričela z nasilnimi dejanji. V Sevilji je eksplodiralo na mostu preko Guadalquivira osem bomb, kar je povzročilo med prebivalstvom veliko razburjenje. V Malagi so aretirali šest

KAŠLJU IN HRIPAVOSTI

so najbolj nagnjene samo osebe, ki ne ne-
gujejo dovolj svojih ust in grla. Dnevna ne-
ga s preizkušenim domačim sredstvom, Fel-
lerjevim Elsafluidom, varuje tudi pred naho-
dom, hripo, prehladom itd. Poskusna stekle-
nica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod.
Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 ve-
like specialne steklenice 62 Din brez daljnih
stroškov, pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stu-
bica Donja, Elsatrg 341. Savska banov.

nasilnežev, udeleženih pri napadih. Za-
prli so tudi tri osebe, ki so izvršile na-
pad na bilbaoško banko v Madridu. V
Bataloni je bilo izvršenih več požigov v
tovarnah, zaradi katerih je ostalo brez
posla več sto delavcev. V mnogih krajih
je prišlo do hudih spopadov med polici-
jo in stavkujočimi.

**Japonska armada prodira v severno
Mandžurijo.** Vrhovni poveljnik japon-
skih čet v Mandžuriji, general Honjo, je
s svojim štabom prispel v Mukden.
Obenem napreduje japonska vojska ze-
lo hitro proti ruski meji, da odreže vsta-
še od njihovega oporišča, ki se nahaja
na ruskem ozemlju. Premestitev glav-
nega stana japonske vojske iz južne
Mandžurije v Harbin zelo živahno raz-
lagajo v mednarodnih političnih krogih,
ker obstoja bojazen, da bo radi tega pri-
šlo do hudega spopada med Sovjeti in
Japonci. Ker Zveza narodov nima na
Rusijo nobenega, na Japonsko pa le ne-
znaten vpliv, bo zelo težko spor porav-
nati, ako bi pripeljal do oboroženega
spopada. Edina nada bi v tem slučaju
bila ta, da bi ostal spor omejen na azijs-
ko bojišče, ker Amerika ni naklonjena
niti Sovjetski Rusiji niti Japonski. Nem-
čija nima niti volje in ne razloga, da se
vmeša in zavzame za to ali ono stran,
Francija pa, če bi hotela kaj ukreniti,
bi se morala najprej sporazumeti z
Nemčijo, medtem ko bi Poljska in Ro-
munija lahko stopile na plan samo na
francoski strani. Zaradi tega je skoraj
neverjetno, da bi azijski požar zajel tu-
di Evropo.

Framasoni in socialisti proti cerkvenemu po- grebu.

Španija je menda poleg komunistične
Rusije edina dežela na svetu, ki z zakono-
nom na splošno odreja državljanom
pravico do cerkvenega pogreba in jih
sili, da na svoji zadnji poti zataje svojo
vero. Zakon, ki ga je sklenil državni
zbor, določa za vse državljane civilni
pogreb. Le kdor z javno listino, podpi-
sano pri notarju, zahteva, da ga pokop-
ljejo z verskimi obredi, more biti cer-
kveno pokopan.

Človek bi mislil, da se je tak zakon
sprejel na ljubo skrajnim duhovom in
da ga bo skušala praksa kolikor mogo-
če omiliti. Temu pa ravno ni tako in v
teku enega meseca je bilo v Španiji več
civilnih pogrebov nego vsa minula leta
skupaj. In pri tem ne gre za znane
brezverce kakor preje, marveč za kato-
ličane. Nič ne pomaga, če se po notarju

dokaže, da je kdo pred smrtjo prejel
svete zakramente in izrazil svojo voljo,
da ga cerkveno pokopljejo. Kdor ni že
preje pri notarju podpisal tozadevne li-
stine, mora brez duhovnika na zadnjo
pot.

Katoliški listi so zato nujno opozorili
katoličane, naj ne odlašajo in si takoj
preskrbe notarsko listino. Tudi škofje
so se obrnili na vernike in duhovščino
in jim dali natančna navodila, obenem
pa so energično protestirali proti tako
nečloveškemu zakonu.

Treba je vedeti, da ljudje na splošno
ne mislijo radi na smrt in še manj radi
govore ali odločajo o svojem pogrebu.
Razen tega prihajajo v poštev občutni
notarski stroški za listino. Lahko si je
misliti, da bo mnogo katoličanov odla-
šalo s to zadevo in jih bo tako bolezen
in smrt presenetila. Civilnih pogreb-
ov ne bo manjkalo. In na to je sedanja
vlada pač tudi računala, kakor kažejo
nadaljnje odredbe.

Notarji so hoteli ljudem olajšati na-
bavo pogrebne listine ter so dali v ta
namen tiskati primerne obrazce, katere
bi naj posamezniki potem enostavno
pred pričami podpisali. Madridski
uradni list je pa takoj nato objavil od-
lok, ki sta ga podpisala predsednik re-
publike Zamora in pravosodni minister
Aloaro de Albornoz, in ki označuje na-
vedene formularje nasprotujoče ustavi.
Kajti ustava da zahteva čisto izrecno
izraženo voljo posameznika, da hoče
biti cerkveno pokopan. Odlok odreja:
1. da notarji ne smejo strankam pred-
lagati nobenih tiskanih ali pisanih ob-
razcev, in 2. da se bo vsaka kršitev te
odredbe kaznovala v prvem slučaju s
tisoč pesetami globe, v drugem pa s
premetitvijo notarja.

Potemtakem bi notar zagrešil enega
največjih zločinov, če bi ljudem olajšal
nabavo potrebne listine za cerkveni po-
greb. Nič ne bi moglo bolj označiti pro-
tiverske nestrpnosti in zagrizenosti se-
danjega režima.

Kako smešno je to prizadevanje v ta-
ko stari katoliški deželi kakor je Špa-
nija, dokazuje naslednji slučaj, ki ga je
objavil »Diario de Navarra«: V neki na-
vaski vasi je umrl nekdo, ki ni zapu-
stil nobene izjave zaradi pogreba. Vaški
starešina je torej moško odredil civilni
pogreb (prvi v tej vasi). Ko so krsto
spustili v grob, je imel eden »sodrugov«
poslovilni govor. Toda ljudem se je zdel
ves ta pogrebni obred vendarle nekam
pomanjkljiv. Tedaj je našel vaški na-
čelnik pravo besedo; stopil je pred
grob in ob splošni tišini dejal: »Ker
smo že tukaj, pa zmolimo za pokojnika,
če vam je prav, en očenaš!« Vsi so po-
tem glasno molili očenaš...

★

Novomašnik star 52 let. V Gradcu je
bil v nedeljo, 22. maja, posvečen za du-
hovnika bivši inženjer Slavoj Poznik,
star 52 let. V nedeljo, 29. maja, pa je v
Gradcu obhajal slovesno novo sveto
mašo. Novomašnik je slovenskega ro-
du. Njegov rajni oče inženjer Radoj
Poznik je bil uslužben na Krškem ob
Savi. Bil je odločen narodnjak, ki je
bil prijatelj narodnih prvakov ter izda-
jal »Slovanski almanah«. Radi svoje
slovanske gorečnosti je bil prestavljen

v Dunajsko novo mesto. Tukaj se je rodil sin Slavoj, ki se je tudi odločil za poklic inženjerja. Ni bil versko dejaven, celo po potih protikršćanstva in protiboštva je hodil. Znan je bil kot borilec zoper Boga in Cerkev. Pa je vendar, sledeč božji milosti, spoznal zmoto, sprejel resnico ter v poznih letih postal duhovnik. Sorodniki novomašnika še vedno živijo v Krškem.

Nova cerkev v Afriki. V apostolski prefekturi Ekvatorialni Nil s sedežem v Gulu — v srednji-vzhodni Afriki — se zida sedaj nova cerkev-prestolnica. Cerkev bo velika, prostorna in zgrajena popolnoma po predpisih cerkvene gradbene umetnosti. Tej puščobni pokrajini bo nova cerkev velik kras ter bo vplivala kakor pravljica. Katoličani prispevajo z velikimi žrtvami kamenje in drugo, kar je potrebno za zgradbo. Število katoličanov znaša nad 30.000 ljudi, kojih dušeskrbje je izročeno sinovom presv. Srca iz Verone. Spričo velike verske vneme afriških katoličanov se pokaže v pravi luči vedenje naših socialistov, ki se v svojih listih obregnejo ob vsako cerkveno gradnjo, naj se ta vrši kjerkoli: v Parizu, v Sloveniji, v Ameriki ali Afriki. Če se kje gradi ali razširja kakšna cerkev, že zavijajo oči v navalu socialnega čustvovanja, češ, za cerkve se troši denar, za stanovanjske prostore pa ne. S tem ne kažejo ničesar drugega kakor svojo neukrotljivo protivnost zoper vero in Cerkev. Kaj jih vendar briga, ako drugi prispevajo za cerkvene gradbe, saj socialisti ne dajo ne ficka. Da, za nekaj drugega bi bili pripravljeni dati: za gradbo sežigališča, v katerem bi naj bila po smrti spaljena njihova telesa. V tej zadevi ne prihaja niti najmanj v poštev pomanjkanje stanovanj. Samo takrat, ko gre za hišo božjo, se spomnijo na stanovanjske hiše. Za sežigališče pa agitirajo in pobirajo med delavci, in to v sedanjem času, ko vlada največje pomanjkanje denarja.

Verska vnema v Afriki. V Salisburyju v južno-afriški pokrajini Rodeziji je misijonsko področje očetov jezuitov. Katoliški verniki v teh krajih kažejo izredno versko vnetost. Da morejo ob nedeljah in praznikih prisostvovati daritvi svete maše, morajo včasih potovati po 32 km daleč, in to pogosto v najhujšem mrazu, ki vlada v tej pokrajini. Ponoči vstanejo ter se odpravijo na pot do cerkve. Ko pridejo do cerkve, počakajo, da prispejo vsi verniki. Potem šele začne misijonar službo božjo.

Krst zamorskega princa. V Urundi v srednji Afriki, nad katero imajo kakor nad Kongom nadoblast Belgijci, se je o Božiču leta 1930 mladi kralj Uvambutsa poročil s krščansko princesinjo Terrezijo Kanyonga. Kmalu na to se je mladi kralj dal krstiti ter postal član katoliške Cerkve. Nedavno se mu je rodil princ, ki bo prestolonaslednik. Mladi črnski princ je bil kršćen v cerkvi Matere božje.

Prvi katoliški poslanec v japonskem parlamentu. V mestu Hakodate na Japonskem je bil letos pri državnozbornih volitvah meseca februarja za poslanca izvoljen Pavel Oshima Torakihi, po veri katoličan. Izvoljen je bil z glasovi ne samo katoličanov, marveč tudi

LASJE RABIJO ZA SVOJO

NEGO VEČ

KAKOR NAVADNO

MILO

Lasje živijo in kakor vse kar je živo, zahtevajo tudi oni posebno negovanje. Elida Shampoo, mil in prost sode, ohrani lase zdrave, jih napravi svileno mehke in blesteče.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN!

ELIDA SHAMPOO

drugovercev, kar je najboljši dokaz njegove splošne priljubljenosti. Katoličani so bili nad izvolitvijo vzradoščeni ter so zvečer 22. februarja s sežiganjem umetnega ognja naznanili v mestu izid volitev. Mesto Hakodate je od leta 1891 sedež škofije ter šteje nad 3000 katoličanov, med kojimi delujejo patri dominikanci iz Kanade v Severni Ameriki. Pavel Torakihi je prvi katoličan v japonskem parlamentu.

Gornja Radgona. Slovesnost prvega svetega obhajila smo imeli v nedeljo, dne 8. maja. Lepa procesija do 100 srečnih otrok se je slovesno podala ob navzočnosti mnogega ljudstva pred glavni oltar. G. katehet Franc Grobler je pomembno poudarjal v svojem nagovoru veliko vzgojno važnost svetega obhajila, kjer naj starši s svojim vzgledom odslej svoje otroke vodijo k mizi Gospodovi. Najdejo se namreč dandanes vsepovsod taki ljudje, ki hočejo mladino vzgajati brez vere in milosti in molitve. Nerazrušljiv temelj življenjske sreče pa daje le verska vzgoja, ki mora objeti vsega človeka in usmerjati njegova življenjska pota. — Po pobožnosti v cerkvi so se prvoobhajanci zbrali v posojilniški dvorani k malemu okrepčilu. Potem pa je nastal halo, ko so zvedeli, da je prišel fotograf, ki jih bo vse ogrnil kakor čebele v svojo fotografsko skatljico. Sicer pa so se vsi držali resno in lepo. Mnogi so imeli v rokah obhajilne podobice, kar daje sliki še posebno slovesen značaj. Veliko navdušenje zlasti med mladino je bilo peto nedeljo po Veliki noči. Tedaj smo prvič molili z duhovnikom celo sveto mašo glasno — v zboru. Zanimanje za to pobožnost je vedno večje in mnogi že nestrpnost pričakujejo, kdaj bo zopet slovenska sveta maša.

„Slov. Gospodar“ stane:

Celoletno 32 Din.

Polletno 16 Din.

Četrletno 9 Din.

Štednja na najvišjih mestih.

Bogati Ameriki je postala radi gospodarske krize predraga vlada. Združene države imajo 120 milijonov prebivalcev in od teh je 1,023.750 uradnikov, in odpade 290.000 na vojsko. V to število pa niso unešene oblasti in uradništvo posameznih 48 držav.

Amerikanci pač najbolj očitajo razsipnost »beli hiši« v Washingtonu (kjer prebiva predsednik). V Ameriki stopa vedno bolj v ospredje vprašanje znižanja uradniških plač. Senator Borah je že predložil zakonski načrt glede znižanja plač, kar je seve vzbudilo med uradništvom viharje razburjenja.

Najvišji uradnik Združenih držav je predsednik Hoover, kojega letna plača znaša 75.000 dolarjev. K tej vsoti še pride 25 tisoč dolarjev za postranske izdatke. Treba še pripomniti, da vzdržuje »belo hišo« in njeno osobje država in ne predsednik. Leta 1931 so znašali državni izdatki za predsednikovo palačo 472.380 dolarjev. Od vsote je treba odšteti izdatke za kosila visokih obiskovalcev, za katera je plačala državna blagajna v minulem letu 16.248 dolarjev. Hoover zaposluje tri tajnike s po 10.000 dolarjev plače in pisarno s 37 uradniki. 60 strežnikov je na razpolago predsedniku in povrh še veliko stražarjev in tajnih policistov.

Ker vsebuje ameriški državni proračun velik primanjkljaj, bo začela Amerika štediti na najvišjih mestih. Tekom zadnjih 15 let se je dvignilo v Združenih državah število prebivalstva za 15 odstotkov, število državnih uradnikov pa za 37 odstotkov in izdatki za uradnike so porasli brez stroškov za vojno ter mornarico za dobrih 300 odstotkov.

Da bi prednjačil z dobrim vzgledom, je podal Hoover izjavo, da se odreče plači — razpolaga z večjim zasebnim premoženjem. Služba ameriškega predsednika je po ustavi plačana in radi tega bo prejemal predsednik za bodočnost en dolar letno.

Pa ne samo »bela hiša«, ampak tudi »kapitol«, kjer zborujeta kongres (parlament) ter senat, je bil doslej zelo draga zadeva. Senat s 96 in kongres s 440 člani staneta letno državno blagajno 30 milijonov dolarjev. Za vsakega senatorja in poslanca izda država na leto 57.633 dolarjev. Razven tega plača država vsakemu izmed 536 politikov 10 centov za vsako prevoženo miljo in 6000 dolarjev pribitka za vzdrževanje lastne pisarne in tajnika. Ob času volitev imajo politiki zastoj na razpolago tiskovine, pisalni papir in poštnine ni treba plačevati. Leta 1931 je izdala državna tiskarna za tiskovine 3.294.000, za poštnino 852.641 dolarjev.

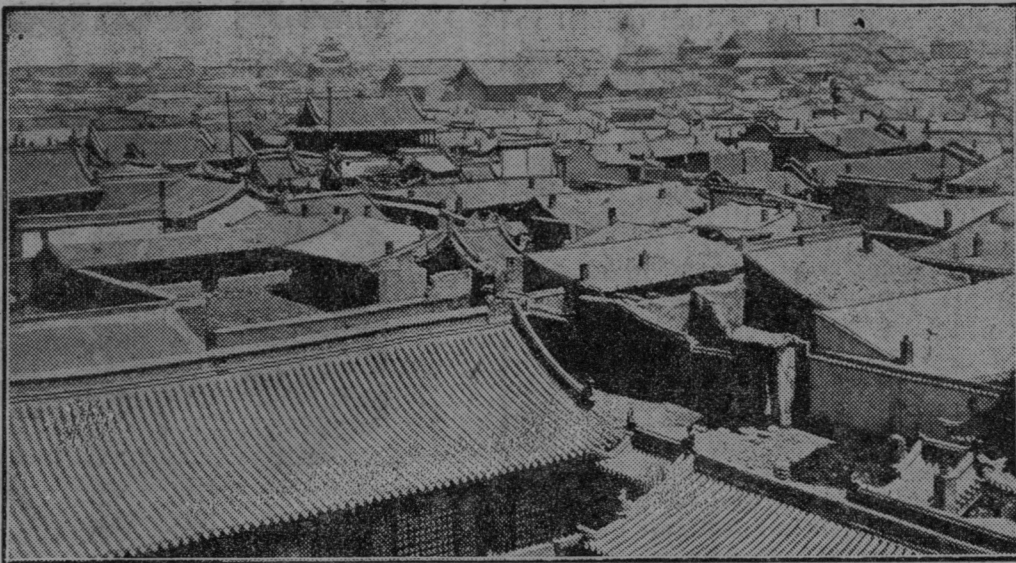
Za vzdrževanje kapitola skrbi neprestano 15 stavbenikov.

Ameriški državni proračun sili s štednjo na najvišjih mestih, ki bo tudi izvedena v najkrajšem času.

Absolventom kmetijskih šol. Vse tovariše absolvente vseh kmetijskih šol vseh letnikov vabimo, da se udeleže sestanka, ki se bo vršil dne 5. junija tega leta ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Zvezda« v Ljubljani. Na sestanku bomo razpravljali o ustanovitvi lastne Zveze absolventov kmetijskih šol in o drugih važnih skupnih zadevah. Ker se bo sestanek vršil ob času velesajma, ko je polovična vožnja po železnici, želimo, da se sestanka vsi tovariši udeležite, posebno še, ker se boste ob tej priliki lahko sestali z mnogimi nekdajnimi sošolci in prijatelji. — Pripravljalni odbor Zveze absolventov kmetijskih šol.

Požar v Zgornjem Radvanju. Na Telovo krog 4. ure zjutraj je pogorelo gospodarsko poslopje Friderika Gomilarja v Zgornjem Radvanju pri Mariboru.

Mandžursko mesto Harbin, oporišče japonske vojske, ki je začela prodirati v severno Mandžurijo, katero si laste ruski Sovjeti.

S poslopjem vred je uničil ogenj tudi vozove in orodje. Škoda znaša 20.000 dinarjev.

Gradnja tovrnega kolodvora v Hočah. Dolgoletna želja se je pričela izpolnjevati Hočanom in vsem, ki bivajo bližje Hoč nego Maribora. Pod vodstvom bivšega dolgoletnega župana in posestnika v Šmiklavžu ter predsednika pripravljalnega odbora so pričeli delati nasip, kjer bo stal novi tovrni kolodvor v Hočah. Poslopje gradijo interesi na svoje lastne stroške.

Na cesti Dravograd—Maribor se je izgubila v noči od nedelje 22. maja na ponedeljek 23. maja rjava usnjena denarnica z manjšo vsebino denarja in raznimi dokumenti. Pošten najditelj naj dostavi dokumente na naslov J. Golec, Maribor, Koroška cesta 1.

Obesil se je na skednjo v Gornjih Petrovcih v Prekmurju Filo Kalman, ki ni bil pri pravi pameti in je zelo slabo ravnal s svojo ženo. Dan pred žalostnim dejanjem je morala žena pobegniti pred nasilnežem k sosedom. Ko se je drugo jutro napotil sosed h Kalmanu, ga je našel po dolgem iskanju na skednjo za tram obešenega.

Prostovoljno v vodo. Posestnik Štefan Kuzmič iz Požavcey v Prekmurju si je v duševni zmedenosti in potrto-

sti končal življenje s tem, da se je pogнал v noči v potok Ledavo in utonil. Našli so ga drugo jutro v vodi 1 km proč od hiše.

Dvoje gospodarskih poslopij pogorelo. V Panovcih v Prekmurju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Aleksandra Počiča. Od omenjenega poslopja se je razširil ogenj na gospodarsko poslopje sosedja Novaka, kateremu je zgorelo še povrh precej krme in klet s sodi in živili. Obstoja sum na požig.

Beda in brezposelnost vzrok prostovoljne smrti. V Selnici ob Muri je naplavila Mura že precej razpadlo truplo 36 letnega pomožnega delavca Leopolda Gädla iz Kalsdorfa v Avstriji. Vzrok samomora sta beda in brezposelnost.

Z lizolom si je končal življenje. 34 letni krojač Rok Pepelnak iz Kamenšaka v Makolah je izpil steklenico lizola in umrl v groznih bolečinah. Rajni bi se naj bil poročil v kratkem in je vzrok samomora neznan.

Po štirih tednih najden utopljenec. Smo poročali, kako se je pogнал posestnik Franc Štrajher, po domače Miho-lajnar iz Lisc pri Celju 5. aprila popoldne v Celju v Savinjo za pobeglo kravo in utonil, medtem ko je živinče preplaval tedaj naraslo reko. Štrajherja se

Levo: Mussolini počasti s svojim spremstvom v Rimu smrtno ponesrečena madžarska letalca Endresza in Bittaja.

Desno: Podpis premirja med zastopniki Japonske in Kitajske pred šangajem. Kakor znano, je bil tik pred podpisom premirja med Kitajci in Japonci izvršen v šangaju bombni atentat na japonske dostojanstvenike. Premirje je bilo podpisano v bolnici, kamor so bili prepeljani ranjenci in med temi tudi japonski general Ujeda, katerega vidimo na sliki.

potegnili iz Save šele sedaj po štirih tednih v Loki pri Zidanem mostu.

Nesreča pri streljanju na vrane. Na Telovo popoldne se je podal posestnik Jurij Javornik iz Vrhol pri Mariboru v gozd, da bi tamkaj streljal gnezdeče vrane. Nabito puško je prislonil k drevesu in metal proti gnezdom krepelce, da bi se prepričal, ali je sploh kaj v njih. Eden od krepelcev pa je priletel v puško, ki se je sprožila in naboj je opasno zadel Javornika v roko in ga razmesaril po prsih. Težko ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Ogenj uničil streho stanovanjske hiše. V noči je začela radi kratkega električnega stika pri dimniku goreti streha stanovanjske hiše Jurija Rožiča, po domače Pregla v Gaberkah pri Šoštanju. Plameni so uničili na podtrešju žito, moko in meso, iz notranjosti so rešili obleko.

Ženo ubil. V prepiru je ubil 28. maja posestnik in strojar Jakob Planinšek v Novem mestu svojo ženo. Priča groznega dejanja je bil 11 letni sinček.

Težka nesreča. Pri posestniku Gregorcu v Žabnici pri Škofji Loki služeča dekla Marija Barton se je podala na škedenj, da nareže nekaj rezanice za živino. Zensko je zagrabil jermen slamoreznice, jo vrgel na rezilo tako, da ji je prerezal nož nogo nad kolonom do kosti.

Tat pofatil 40.000 Din. Rešetar Ivan Zobec v Dolenji vasi pri Ribnici na Kranjskem je hranil doma v skrivnem predalu dve hranilni knjižici in gotovine za 40.000 Din. Dne 23. maja je Zobec zapazil, da mu je uzmovil odnesel knjižici in denar.

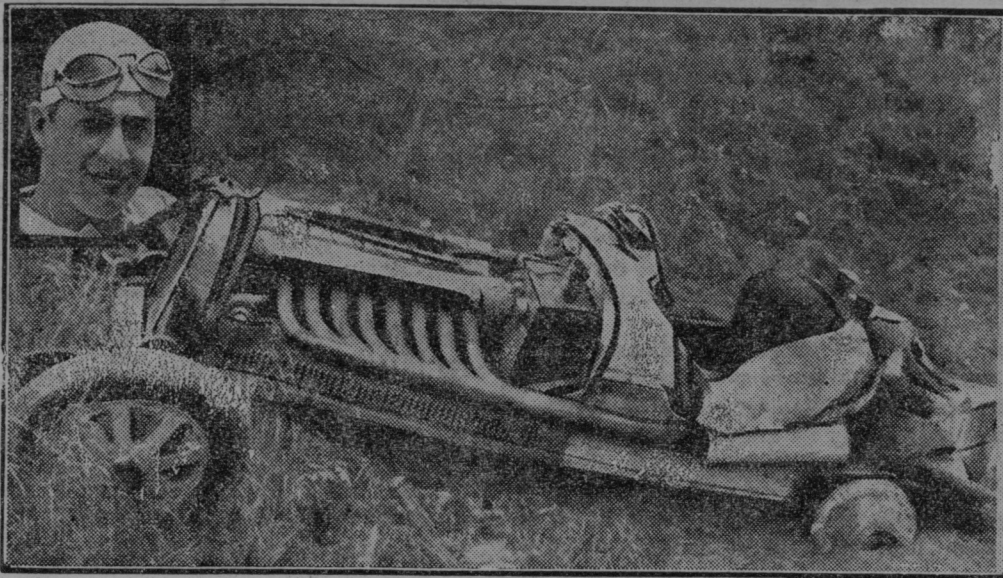
Neznani tatovi so oplenili trgovca in gostilničarja Janeza Hlapšeka v Podčerkvi na Notranjskem.

Po poplavi še kobilice. Našim čitateljem je znano, koliko je trpel letošnji spomlad Banat od poplav, ki so trajale cele tedne in uničevale poslopja in najbolj rodovitna polja. Sedaj so se spustile nad banatsko zemljo kobilice, ki uničujejo vse, kar je zelenega. Kmetje si pomagajo na ta način, da naženejo golazen na en kraj, katerega obdajo s slamo in potem nadlogo zažgejo. Dnevno porabijo za uničevanje kobilic po 300 voz slame. Na pomoč je prihitelo kmetom vojaštvo s plini in drugimi uničevalnimi sredstvi.

Belgijski profesor Piccard poleti ponovno v izredno višino v takozvano stratosfero. Našim čitateljem je znano, kako je dosegel belgijski vseučilišni profesor Piccard lani v posebnem balonu višino 15.780 m in srečno pristal s svojim spremljevalcem v tirolskih gorah. Letos koncem junija bo tvegala Piccard v spremstvu fizika Maksa Cosynsa ponovni dvig v stratosfero in upa, da se bo povzpela še više nego lanske leto in se tudi spustil nepoškodovan na zemljo.

Čevljarji mojstri si zamorejo na letošnjem XII. velesejmu v Ljubljani do 13. junija nabaviti vse, kar rabijo v svoji stroki.

Kje se bode sejsmske legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega XII. Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija po Din 30.— prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, župni uradi, prosvetna društva, tujskoprometne ustanove in večje že-

Smrtno je ponesrečil pri avtomobilni dirki češki knez Jurij pl. Lobkowicz. Na sliki vidimo levo kneza, desno razbiti avtomobil.

lezniške postaje Dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahteva direktno od urada Ljubljanskega velesejma, Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma.

Sodarska obrtna zadruga v Mariboru opozarja vse gg. člane, ki še niso po predpisih novega obrtnega zakona predložili obrtnih listov mestnemu, oz. sreskemu načelstvu, da to nemudoma store, da ne bo rok zamujen.

Naslov g. A. Poljšaka. G. Alojzij Poljšak, ki zdravi raka in razne druge neozdravljive bolezni, je spremenil svoj naslov. Poljšakov najnovejši naslov se glasi: Al. Poljšak, Wien IV. Hauptstrasse, bei Wöss, Avstrija.

Dr. Zdenko Matiašič ordinira zopet redno v Mariboru, Slomškov trg 6 (nasproti škofije).

Dr. Janko Pihlar, specialist za notranje bolezni, **Maribor, Prešernova ulica 2**, ordinira nadalje redno vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih ne ordinira.

Kar še ni bilo je sedaj v Trgovskem domu Stermečki, Celje, in sicer par močnih moških ali ženskih čevljev iz samo pristnega usnja 66 Din.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem XII. Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobili, motorji in električnim tokom.

Popravljenarava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341, Savska banovina.

DRUŠTVA SV. ANE

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveta mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav. Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les, prodaja ali zamenja za izborno vino trdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Centralna sadjarska zadruga. V časopisih so se pojavile vesti in tudi naše uredništvo je prejelo predlog, da bi se ustanovila centralna zadruga za izvoz sadja, in sicer v Beogradu. Zoper ta predlog se je že mnogo ljudi oglasilo in tudi mi nikakor ne moremo zavzeti stališča, da bi taka organizacija kaj omogočila izvoz sadja. Sadje ni pšenica, ni vino, tudi je treba hitro odpremiti, sicer je velika škoda. Tudi vse poslovanje preko Beograda bi oviralo točno prodajo sadja. Poleg tega bi za tako organizacijo bilo treba dovolj kapitala, ako bi se naj v gotovini izplačevalo. Naši sadjerejci hočejo na vsak način, da denar dobijo. Nujno je, da se pusti sadna kupčija vsaj po banovinah povsem prosta, naši so dovolj pripravljeni, da bodo izvoz pravilno organizirali. Država je pa itak že s pšenico imela take izkušnje, da ni treba, da bi še pri sadju toliko ali še več izgubila. Pa tudi kmetje bodo bolj zadovoljni, ako bodo točno dobili denar namesto bonov. Zato se naj vsi merodajni faktorji izjavljajo proti ustanovitvi take centrale.

Novi japonski ministrski predsednik admiral Makoto Saito.

Kredit za modro galico. Dovanska banovina je šla vinogradnikom zelo na roko. Oskrbela jim je modro galico, in sicer tako, da je plačajo le polovico, pa še to na jesen, polovico pa je vsak dobil kot podporo, ker ne morejo vinogradniki prodati vina.

Podpora iz Beograda. Vinarska zadruga v Ivanjkovcih je dobila od ministrstva za kmetijstvo 100 tisoč Din podpore v gotovini.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra tega leta. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Kolkovane, na celo leto pisane prošnje (kolek sedaj Din 25.—) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. julija tega leta. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko izpričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha (kolek Din 2.—), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha (kolek Din 2.—), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom čvrstena osnovna šola. Sprejemajo se predvsem pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). Pri vstopu v šolo napravijo mladinci kratek sprejemni izpit iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno Din 400.— in se plačuje mesečno vnaprej. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ali tričetrtine prosti mesta v internatu. Prosilci za banovinsko prosto mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole. Prošnje za sprejem se rešujejo pisмено.

Ali ima kmet — denar?

Na izvajanje jugoslovanskega finančnega ministra glede stalne vrednosti dinarja in zakaj da je pomanjkanje denarja smo prejeli od nekega čitatelja dopis, kjer pravi, da je vse to prav, samo, če bi kmet denar sploh imel! Resnica pa je, da kmet nima denarja.

K temu pristavljamo to-le: »Slovenski Gospodar« je objavil tisto o dinarju in o denarju, da je pojasnil ljudem te stvari tako, kakor jih tolmači državni finančni minister. Glede skrivanja denarja doma smo pa istega mnenja, da ga kmet nima, razven morda prav maloštevilnih. Zato pa smo povdarili, da ga imajo bogataši, pa iz vseh stanov.

Kako bo pa kmet, ki komaj za dom pridelal, imel kaj denarja? Kmetijski pridelki nimajo nobene cene, niti ni za pot, če neseš poln koš na trg. Kmet dandanes niti davkov ne more plačevati, kaj šele, da bi imel za kaj druge-

Oteletenje.

Pri katarju v nožnici čez 300 krav z Bissulin zdravljenih skoraj z enakim uspehom, nikdar ni nastopila pozornost vzbujajoča po Bissulinu. Krave so normalno povrgle. — Zivinozdravnik Dr. S. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1908, No. 16.

»Bissulin« se dobi le na odredbo zivinozdravnika. Brošuro s sliko bolezni brezplačno po H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykos« Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

ga. Vse to vedo vsi, tudi po mestu, tudi oni, ki imajo oblast v rokah. Toda, kako odpomoči?

Kmet mora zopet priti do denarja! Če ga on ne bo imel, ga nihče ne bo imel. Kmetijski pridelki morajo dobiti svojo ceno. Sedaj ima kmet, ki je kaj dolžen, res mir za pol leta, ako ni dolžen denarnemu zavodu. Toda trgovci ne dajo ničesar več brez denarja, in tudi teh šest mesecev bo kmalu minilo. Kako bo kmet tedaj plačal dolgove, je treba že sedaj misliti.

Vse gospodarstvo je dandanes sezidano na podlagi višjih cen, kakor so danes. Kmetje so najemali posojila, ko so bila posestva draga. Trгоvec in obrtnik se je založil z blagom in se zadolžil, ko je vse imelo visoko ceno. Industrija je najela veliko posojila tedaj, ko je bilo veliko denarja, računala je na stalne visoke cene, sedaj pa se ruši ves račun. Cene so padle hitreje kakor se je pričakovalo. Vsi, ki so zadolženi, vpijejo po rešitvi, vpijejo, da se morajo cene zvišati.

Kako si bodo drugi stanovi pomagali, je njihova briga. Nas kmete v prvi vrsti skrbi, kako bo z nami. Teh razmer, ko za svoje pridelke ne dobivamo skoro ničesar, ne moremo stalno prenašati. Ali naj padejo vse cene, ne samo za kmetijske pridelke — pa tudi kmetijski dolgovi in druge dajatve — ali je treba doseči višje cene kmetijskim pridelkom. In tedaj bo kmet morda zopet imel denar. Danes pa je suh kot poper!

Stanje vinogradov.

Vinogradi so v splošnem dobro prezimili, le tu in tam je kako oko pozeblo; večje škode pa ni. Dolga zima je precej časa zadrževala razvoj trsja, zadnje ugodno, poletno vreme pa je skrbelo za bujno rast in če bo tako ostalo, bomo koncem maja ali pa začetkom junija že našli cvetoče kaverke.

Nastavek je povsem zadovoljiv, deževno in hladno vreme pa bi utegnilo v času cvetja precej škodovati. Pomladna dela so izvršena in zdaj se je začelo z drugo kopjo. Ponekod so skrbni gospodarji tudi že začeli s škropljenjem, boječi se peronospore, za katero so dani vsled toplote in večkratnega deževja vsi pogoji.

Šmarnica se je že lani marljivo precepljevala z žlahtnim trsjem in bo kmalu izginila iz naših vinogradov. Vinogradniki pa tožijo, da še obljubljenih premij niso dobili.

Vinske cene so, kakor tudi v drugih državah poskočile za 10 do 15%, čeprav miruje vinska trgovina. Tembolj živ pa je promet direktno med vinogradniki in potrošači vina v korist prvemu in drugemu. Prvemu se polagoma prazni-jo kleti, drugi pa pride poceni do dobre kapljice. Tudi zamenjava vina za zrnje in druge življenjske potrebščine lajša bedo revnejših vinogradnikov, ki morajo živeti samo iz donosa goric.

Prvo in najvažnejše delo bo sedaj škropljenje in žveplanje. — r.

Gospodarska vprašanja in odgovori.

Vprašanje: Imam 10 hl vina, ki sem ga čistila s taninom in z želatino, a vseeno se vino noče sčistiti. Kako čistim vino, kjer želatina in tanin nista učinkovala in je čistilo najbrže obtičalo v vinu?

Odgovor: Da se vino z želatino in s taninom noče sčistiti, bo najbrže krivo, da ste vzeli preveč želatine (pravilno se vzame le 12 do 15 gramov želatine in 8 do 10 gramov tanina na 1 hl in ne več) ali da čistila niste pravilno pripravili ali pa da vino ni bilo godno za čiščenje, to je, da ni popolnoma pokipelo ali pa da ima kako napako, da na primer rjavi.

Če vino še sladi, potem povzročite, da bo popolnoma pokipelo, na način, da ga pretočite, prezračite, mu dodate čistih vinskih drož in skrbite za primerno kipelno temperaturo v kleti 12 do 15 stopinj Celzija.

Če vino rjavi, ga morate poprej ozdraviti kakor smo pisali v zadnji številki o porjavenju.

Če je pa vino zdravo in tudi popolnoma pokipelo, tedaj je najbrže krivo, da ste želatine vinu preveč dodali in je čistilo v vinu obtičalo. V tem slučaju čistite vino s špansko prstjo, ki jo dobite v drogeriji v obliki sivega, ajdovi modki podobnega prahu. Španske prsti vzamete na 1 hl vina 100 do 500 gramov; koliko, pa se najbolje določi z majhno predkušnjo. Kako se to napravi, pa najdete v strokovnih knjigah ali vprašajte najbližnjega vinarskega strokovnjaka, sicer bi Vam morali tukaj napisati cele pole, za kar pa nimamo prostora.

Vprašanje: L. D. v T. pri R. S. Kaj naj storim, da se mi bo vino sčistilo?

Odgovor: Večkrat je vino trajno motno ali postane motno in se noče čistiti. Vzroki te motnosti so lahko zelo različni.

Največkrat postane vino motno vsled delovanja kipelnih glivic — kvasnic, ki v mladem, nezadostno pokipelem vinu se ob toplem vremenu pričnejo razvijati. To je naraven pojav, ki se ga ni treba ustrašiti, kajti ko kvasnice porabijo v glavnem kipenju zaostali sladkor, se zopet usedejo na dno in vino se očisti. Da pa se vse to čimprej zgodi, pretočimo vino, ki vsebuje še večjo množino sladkorja in ga dobro prezračimo; žveplati pa ga ne smemo. Po končanem kipenju, ko se je vino sčistilo, ga zopet pretočimo in pri tem nekoliko zažveplamo (na 3 hl 1 azb. žvepl. trščico).

Hujša je motnost, povzročena po škodljivih mikroorganizmih kana, cika, zavrelka itd. Tukaj je predvsem skrbeti za to, da se nadaljnje delovanje teh mikroorganizmov prepreči. V tem slučaju vino pretočimo in močno zažveplamo (na 1 hl 1 azb. žvepl. trščico) ali pa da vina ne pretakamo in mu dodamo na 1 hl 5 do 15 gramov kalijevega metabisulfita. Ko smo ustavili razvoj teh škodljivih mikroorganizmov, jih skušamo spraviti iz vina, in sicer s čiščenjem ali še bolje s filtriranjem. Od mikro-

organizmov očiščeno vino po možnosti zrežemo z boljšim zdravim vinom in ga čimprej porabimo.

Drugi vzrok, da postane vino motno, so lahko snovi, ki so v vinu raztopljeni in se iz nje izločujejo. Poleg vinskega kamna so to prav posebno beljakovine, ki postanejo v mladih vinih pod vplivom zraka, toplote, črslvine itd. neraztopne in se iz vina izločujejo. Če se izločijo v zelo drobnih kosmuljicah, ki so prelahke, da bi se poleggle, se vino noče sčistiti. Tu moramo čiščenje umetno pospešiti bodisi s filtriranjem ali čiščenjem. Tudi lahko tako vino na novo prevremo, ker se fini delci, ki vino kalijo oprimejo sluznate kožice kvasnic, ki po vrenju popadajo na dno.

Nadaljnji vzroki motnosti so še lahko porumenenje vina ali mlečno belkasto vino ali motnost, ki nastane vsled delovanja bakterij, ki se redijo na odmrlih drečah ali pa vsled lastnega razkrajanja drož.

Vzroki motnosti so tedaj lahko najrazličnejši.

Najprej je treba dognati vzrok motnosti in šele po tej ugotovitvi se more ukreniti vse nadaljnje za čiščenje vina. Kupite si Kmetški koledar za leto 1932 v Tiskarni sv. Cirila, tam je vse podrobno razloženo.

Nekaj, kar je lepo in nič ne stane.

(Dalje.)

Glede prostorov smo po večini vse povedali, kako je treba napraviti, da bodo snažni in prijetni. Nikakor pa ta snaga ne zadostuje. Ti moraš kot gospodinja gledati na to, da bodo tudi vsi, ki v tvoji hiši stanujejo, snažni.

Že otroci naj se navadijo na popolno snago, zato naj se jih umiva in se jih vzgaja v tem, da se radi umivajo. Res je z otroci križ, ker bi jih bilo treba vedno umivati, ko se kar sproti umaže-

jo. Z dobro vzgojo pa se jih navadi, da se bodo sami umivali.

Navajeni smo, da se umivamo zjutraj. Toda koliko prahu in umazanosti se čez dan nabere pri nas, na obrazu, rokah, nogah in v laseh! Vse to nosimo seboj v posteljo in vse čaka do jutra. Umivanje zvečer ni v navadi, je pa treba to na vsak način vpeljati. Umit človek tudi vse drugače spi, mirno in brez sanj, kakor pa neumit, kateremu prah razjeda kožo. Nikar ne štedi z vodo, ko pa je zastoj! Ako so mastni madeži in jih ni mogoče samo z vodo zmiti, uporabljaj milo, sodo, pims kamen.

Kaj govorim o mladini, velja tudi za odrasle. Tudi ti se naj zvečer pred počitkom umivajo. Delo, naj bo tako ali tako, je gotovo zamazalo njihove roke, noge, glavo. Tem še posebno priporočamo, da se zvečer preko prsnega koša in preko ram zmijejo z mrzlo vodo, to človeka prav prijetno pripravi za sladko spanje. Če si kdo zvečer umiva noge s toplo vodo, naj na vsak način nato še iste splahne z mrzlo. Ta mrzlota namreč vpliva na to, da se kri hitreje pretaka po žilah na nogah, zato ostanejo noge zdrave. Komur se noge potijo, ta se mora še prav posebno vsak večer zmivati. Med mrzlo vodo naj vlije nekoliko kapljic domačega jesiha.

Saj bi se marsikdo v družini rad umil, pa kaj, ko ni pri roki niti vode, niti brisače. Za to mora pač skrbeti gospodinja! Ni treba kakih lavorjev, zadostuje lesen škaf, milo mora biti vedno pri roki in pa — neumazane brisače. Brisače pa seveda morajo biti suhe! Če se jih več umiva, naj bo tudi več brisač pripravljenih! Do jutra se razvešene itak zopet posušijo.

Sedaj v poletnem času se vsakdo tudi rad koplje. Na deželi ni sicer naveda, da bi se odrasli hodili kopat, pač pa se hodi mladina. V tem oziru moramo povedati tole: Kopanje je gotovo zdravo! Mora biti pa pametno! V premrzli vodi se naj tudi mladina nikar ne koplje! Dostojno ni, ako se kopljejo moški in ženske skupaj, posebno, ako

se pri tem ne znajo spodobno obnašati. Tudi je posebno otroke opozarjati, da se ne kopljejo povsem goli. Predolgo kopanje ni potrebno. Bolje je solnčenje in zračenje, pa zopet kopanje.

Gospodinja sama pa mora biti vzor snage. Zato mora imeti posebno v kuhinji, kjer jedi pripravlja, stalno pripravljeno tudi posodo z vodo, kjer se umije. Kako vse drugače jed diši, ako vidijo ljudje, da jo pripravlja snažna gospodinja! (Dalje sledi.)

★

Boj muham! Muhe prenašajo boleznske kali. Muhe nam onesnažijo jedi in predmete. Zato veljaj odločen boj muham! Kako? Muhe je predvsem izstradati! Ne puščaj nikjer ničesar, na čemer bi se muhe pasle. V sobi in kuhinji imej nastavljene za lovljenje muh ali posebne posodice, ali muholovke, da se na nje polovijo. Ali jih skušaj pregnati! Flit je baje dober. Lahko pa napraviš tudi tole: Lovorovo olje na krožnike in razpostavi po sobi. Ali pa kupi formalina in ga raztopi. Vzemi eno tretjino formalina in dve tretjini navadne vode, to razpostavi po sobi in muhe bodo šle, ker nočejo tega vohati.

Kako snamem zarastel prstan? Prst, na katerem imaš prstan, od konca do prstana tesno povij in ga pusti kakih pet minut povitega, nato odvij, dvigni prst in ga drži tudi kakih pet minut kvišku. Če treba, to ponovi, prstan bo šel rad s prsta.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 28. maja so pripeljali špeharji 19 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina po 11 do 13 Din. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 75 do 100 Din (novo seno 60 do 65 Din), 5 voz otave po 80 do 90 Din, 6 voz krompirja po 1.50 do 2 Din, 9 vreč čebule po 5.50 do 6 Din (česen 10 do 12 Din). Kumarci 2 do 7 Din. Pšenica 1.75, rž 2, ječmen 1.25 do 1.50, oves 1.25, koruza 1.25 do 1.50, proso 1.50,

Velik živalski vrt v Belgijskem Kongu.

Belgijski kralj Albert se je vrnil po daljšem bivanju v Belgijskem Kongu v osrednji Afriki v svojo prestolico v Brüssel. Kraljevi spremljevalec Straelen je naslikal častnikarjem svoje doživljaje s potovanja. Kralj se je bil podal na pot največ radi Albertovega vrta, v katerem se kretajo najbolj divje zveri čisto prosto, ne da bi jih ogrožala lovčeva krogla.

Albertov vrt se razteza na površini 357.000 ha in ga stražijo belgijski kolonialni uradniki in domači pazniki. Lov je v tem živalskem parku strogo prepovedan. Kralj Albert se je podal skozi park v

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

23

(Dalje.)

V Karlovcu je bilo vse natančno po vojaškem redu in predpisih. Le delaj in delaj, jej skromno in za pijačo pa — voda! Juckali smo, ko je zapustil del naših pod Pavlom po 10 dneh Karlovec in smo jo ubrali v našo končno postojanko Sisek, kjer smo si obetali boljše čase, nego med karlovačko uskoško soldatesko. Od Karlovca do Siska smo jezdili ob levem bregu Kolpe. Glede desnega so nam zagotavljali tamošnji prebivalci, da ni več varen, ga že ogrožajo manjša krdela turške konjenice. Po enem dnevu je že smo dospeli v Sisek. Sisek je manjša trdnjava, ki je pozidana na polotoku, katerega tvori Kolpa pred izlivom v Savo. Od severa dol se izliva v Kolpo baš pri Sisku še bolj neznatna Odra. V Sisku so nas sprejeli veliko prijaznejše, nego v Karlovcu. Tukaj se nam je godilo boljše že radi tega, ker ni bil poveljnik kak nemški ali mad-

žarski general, ampak dva zagrebška kanonika, vrla Hrvata. Po pregledu obzidja in orožarn je pokazal naš Pavel v skladišču za orožje Hrvatoma, kako prelomi z lahkoto konjsko podkev, prestreli s pušico na daljavo viteški oklep in njegovega zamahljaja z mečem ne vzdrži nobena krščanska, kaj šele neverna — turška roka! Vse je oboževalo Pavlovo Samsonovo moč in izurjenost v rabi orožja. Na dolgo so se še posvetovali naš vodja in oba sišaška poveljnika. Videl sem na lastne oči, kako sta stisnila oba visoka gospoda Pavlu hvaležno roko. Nato smo se podali vsi v cerkev sv. Roka, kjer sta odpela kanonika zahvalno pesem in pretakala solze od ganutja. Opoldne so nam postregli z imenitnim kosilom. Obedovali smo pri poveljnikih, ki sta nazivala našega Pavla od Boga in Marije iz Slovenije jim poslanega angelja. Zvečer mi je povedal naš Pavel, da je zaupal svečenikoma, da je v resnici vitez Ema, katero veže najsvetejša zaobljuba, da obrani kristjane pred polumescem. Ker sta bila oba gospoda očividca Emine moči ter spretnosti, sta trdno verjela, da Sisek ne bo padel v turške

ajda 1.25 do 1.50, fižol 2.50 do 3, grah 7 do 9 Din. Kokoš 25 do 35, piščanci 25 do 70, kozliček 45 do 80 Din. Celi orehi 5.50 do 6, luščeni 16 do 18 Din. Hren 8 do 10, karfiola 5 do 10, špargelj 35, suhe slive 8 do 12, glavната solata 0.50 do 1.50 Din. Italijanske črešnje 10 do 18, jabolka 10 do 12 Din. Mleko 2 do 3, smetana 10 do 12, surovo maslo 20 do 30 Din. Jajca 0.50 do 0.75, med 14 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 27. maja je bilo pripeljanih 225 svinj in ena koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 95 do 100; 7 do 9 tednov stari Din 130 do 150; 3 do 4 mesece stari Din 180 do 250; 5 do 7 mesecev stari Din 300 do 350; 8 do 10 mesecev stari Din 400 do 450; eno leto stari Din 500 do 750. 1 kg žive tede so prodajali po Din 5— do Din 6.50; 1 kg mrtve teže pa po 8 do 9 Din. Prodanih je bilo 180 svinj in ena koza.

Mariborski živinjski sejem. Prignanih je bilo dne 24. maja 23 konj, 12 bikov, 135 volov, 308 krav in 21 telet; skupaj 499 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bili sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 3.25 do 4.50; poldebili voli Din 2.50 do 3; plemenski voli Din 2 do 2.50; biki za klanje Din 2 do 3.50; klavne krave debele Din 2.25 do 4.25; plemenske krave Din 2 do 2.25; krave za klobasarje Din 1.25 do 1.50; mlada živina Din 3 do 4.50; teleta Din 4 do 5. Prodanih je bilo 243 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg Din 10 do 12; volovsko meso druge vrste Din 6 do 8; meso od bikov, krav in telic Din 4 do 6; telečje meso prve vrste Din 10 do 12; telečje meso druge vrste Din 6 do 8; svinjsko meso sveže Din 8 do 18.

Spomeniške zgodbe.

Največja piramida.

Človek se ne ustraši truda ne dela, ako gre za tem, da bi postavil svojemu samoljubju in namišljenim zaslugam spomenik. Tako je bilo že pred 5000 leti in je ostalo še tudi danes. Pred 3000 leti pred Kristusom je pustil zgraditi Cheops, faraon v staroegipčanskem mestu Memphis, na celém svetu največjo pira-

mido. Ta velikan je bil pozidan na površini več tisoč kvadratnih metrov. Prvotna višina je znašala 146 in pol metra. Po beležkah starogrškega zgodovinarja Herodota je delalo na piramidi 20 let 100.000 ljudi in so povžili pri delu redkve, čebule ter česna za 1200 talentov (starogrški denar 1 talent = 4715 nemških mark). Piramida je zgrajena iz e komernih stopnic iz granita, ki so preoblečene z rumenim apnencem. Cheops je dosegel svoj namen; s piramido se je ohranilo njegovo ime do danes.

Tudi v današnjih časih naletimo na toliko slučajev, ko so naši sovrstniki prepričani o izrednem pomenu, ki zasluzi za vse čase viđen spomenik.

Uvekovečeni kralj sardin.

Zelo domišljav gospod je bil kralj sardin v Čikagi Horac Western. Neprestano je živel v strahu, da bi se pozabilo po smrti njegovo ime. Razmišljal je o sredstvih ter potih, kako bi oskrbel svojemu imenu trajen spomin. Po dolgotrajnem gruntanju se mu je vendarle rodila dobra misel. Kakor znano, je ameriško vlemesto Čikago v vednih denarnih stiskah. Kralj sardin je ponudil leta 1928 mestni upravi nakazilo 15 milijonov dolarjev, ako ga mesto počasti s postavitvijo tri metre visokega kipa, ki mora stati na javnem trgu. Stroške za spomenik bi seve sam poravnal. Čikaški magistrat je bil zadovoljen z milijonarjevo ponudbo, Horac Western je prisostvoval odkritju lastnega spomenika.

Spomni se smrti.

Na izviren način se je ovekovečila Katarina Nell, večkratna milijonarka in trgovka v mestu Cincinnati v severoameriški državi Ohio. Gospa je čula, da obstoja na svetu red, kojega člani se pozdravljajo pri srečanju: »Spominjaj se smrti!« Hotela je stopiti v ta red, kar pa ni šlo. Nabavila si je nekaj tucatov papagajev in jih je naučila, da so izgovarjali zgorajne resne besede. Na ta način je živila v neprestanem spominu

na smrt. Milijonarka pa ni hotela samo umreti, njej je bilo za nesmrtnost že na tem svetu, česar pa ni mogla doseči s pomočjo blebetavih papagajev. Pustila si je napraviti na pokopališču zelo veliko grobnico, v njo je postavila sama sebi spomenik, v katerega so bila uklesana vsa njena že izvršena in bodoča dobra in lepa dela. Na vrhu grobnice se blesti velik napis: »Spomni se smrti!« Ko je bilo vse gotovo, se je udeležila milijonarka slovesnega odkritja spomenika in je poslušala nagrobni govor.

Spomeniki živalim.

Na svetu so še tudi razni drugi izredni spomeniki. Ljudje ne stavijo spomenikov samo sebi, ampak celo živalim za njihovo vestno službo. Pred tremi leti nas je presenetila iz Amerike vest, da so postavili v Seatlebeni spomenik kravi, ki je dajala v življenju izredne količine mleka.

V glavnem mestu severoameriške države Utah v Salt Lake City je videti spomenik v počeščenje morskih galebov. Leta 1848 so ogrožale kobilice žetev ondotnih farmerjev. Poljedelci so bili že čisto obupani, ko je priletelo naenkrat na tisoče in tisoče morskih galebov, ki so pozobali kobilice. Hvaležni farmerji so postavili galebom spomenik.

Spomenik premogu.

Včasih naletimo celo na spomenike predmetom. V Nanaimo, na otoku Vancouver (otok ob zapadni Kanadi) na mestu, kjer so zadeli prvič na premog, stoji ogromen granitni kamen, katerega imenujejo otočani »premogov spomenik«.

Spomenik kot svarilno znamenje.

Spomeniki služijo večkrat kot svarilna znamenja. Na severoameriškem polotoku Alaska je vklesana v skalo podoba slavnega in proslulega iskalca zlata Smitha. Ta spomenik bi naj svaril pozne rodove, naj ne bodo kakor v kamen ovekovečeni, ki je zagrešil v živ-

roke, krščansko vojsko čaka znamenita in velika zmaga nad neverniki. Sama Majka božja jim je poslala na pomoč pravo čudo telesne moči in neustrašenega junaštva!

Tudi po tem razkritju sem prejel od gospodarice povelje, da mora ostati Ema v mojih ustih še tudi za bodočnost Pavel! Dobro, da, predobro se nam je godilo v trdnjavi in to le vse radi Pavla, ki je osvojil takoj srci poveljnikov, drugih oficirjev, vojaštva in prebivalstva.»

Do tod sega kronika Mihaela Toplišeka, oprode pilštajnskega viteza Pavla, katero je napisal vikar Mert Penič in je ohranjena v latinskem jeziku in v le deloma čitljivih odlomkih. Gotovo je zaupal g. Penič papirju vse doživljaje spremljevalca Toplišeka do povrata na Pilštajn po oblegi Siska, a so prestali starost več sto let le nekateri stavki in posamezne besede.

Sisek je bil trikrat oblegan od Turkov. Da bomo lažje sledili tretji oblegi trdnjave v l. 1593, moramo poseči v zgodovini za par let nazaj. Turško nevarnost za Vojno krajino nam popisuje

zgodovinar dr. Josip Gruđen v delu »Zgodovina slovenskega naroda«, iz katere so posneti naslednji odstavki: Za slovenske in hrvatske dežele se je pomnožila nevarnost, ko je bil imenovan l. 1591 za bosanskega berglerbega* bojaželjni in krvoločni Hasan-paša. Kranjski zgodovinar Valvazor trdi, da se je pisal strašni Hasan Križlavič in da je bil rodod Italijan. Bil bi naj kristjan in celo benediktinski menih (subdijakon), a se je poturčil, hrepeneč po visoki čisti. Hrvatski zgodovinarji pa so mnenja, da je bil Hasan rodod Hrvat iz Luzača s priimkom Pridojevič in bil pravoslavne veroizpovedi. Gotovo je, da je prišel v mladosti v Carigrad, kjer je študiral na državne stroške. Postal je sultanov sokolar, oženil se je z bogato perzijsko kneginjo, vdovo velikega vezirja Osmana. Ker je bil hraber vojak, brezobziren in drzen mož, so ga izbrali njegovi zaščitniki za važno mesto bosanskega bergler-

* V času, ko je zavzemala turška država najširši obseg, je bila razdeljena na bergler = begluke. Tem so načelovali berglerbegi, imenovani tudi paše; ljudstvo, jih je nazivalo tudi vezire,

spremlstvu 80 domačinov, da bi ga ščitili proti morebitnim napadom zverin. Visokim gostom se ni bilo treba niti enkrat poslužiti pomoči zamorcev. Srečevali so leve, tigre, slone in druge zveri, a ugotovili, da v prostosti živeča zverjad ni niti enkrat napadla človeka, ker ni bila izzvana. Kraljevi spremljevalec trdi, da je moglo celi Albertov vrt prepotovati s palico v roki, ne da bi bil človek ogrožen. Albertov park ima to važno znanstveno nalogo, da varuje številne živalske vrste pred iztrebljenjem. Že belgijski kralj Leopold II., oče sedanjega kralja, je izrazil leta 1905 ob priliki potovanja po Afriki

ljenju toliko umorov in drugih zločinov.

Najbolj čuden spomenik

bodo v kratkem odkrili na Poljskem. Neki kipar je predlagal, naj postavijo v Varšavi bronasti kip, katerega glava se da odstraniti. Svoj predlog je utemeljil kipar takole: »Slava zelo hitro mine. Poljska potrebuje mnogo narodnih junakov. Oblasti bi morale za to skrbeti, da pridejo ti junaki do obče slave baš tedaj, ko je narod najbolj navdušen za njihove zasluge.«

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 12. junija ob 3. uri popoldne veliko javno tombolo. Dobitki so dragoceni, in sicer: prvovrstno moško kolo, lepa omara, okopalnik, postelja z nočno omarico, osipalnik, miza z dvema stoloma, blago za moško obleko, blago za žensko obleko, žepna ura, fino ogledalo s stojalom. Nadalje še več kot 200 drugih koristnih dobitev v vrednosti 10.000 Din. Cena tablici samo Din 2.50. Prosimo vsa sosedna društva, da za ta dan ne prirejajo svojih prireditev, ampak pridite vsi ta dan na Črešnjevec. Ker je čisti dobiček namenjen v korist gradbe društvenega doma, vabi odbor na obilen obisk.

Prosvetno društvo pri Sv. Vidu pri Ptujju priredi dne 5. junija popoldne ob 3. uri pri g. Francu Vavpotiču v Gočevi pri Sv. Rupertu v Slov. goricah igro dr. Kreka: »Tri sestre«. Pred in po igri poje pevski zbor venček narodnih pesmi. Na svidenje v Gočevi!

Št. Andraž pri Velenju. Ponovno vabimo naše prijatelje iz domače ter iz sosednih župnij, da se sigurno udeležijo tridejanske igre »Pri kapelici«, ki jo uprizori katoliško prosvetno društvo v nedeljo, dne 5. junija ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Igra je tako napevna, obenem pa tako šaljiva in ganljiva, da bo vsakemu žal, kdor ne bo prišel pogledat. Nastopil bo tudi pevski zbor z večjim številom pevskega točka. Vstopnina je pa tudi tako nizka,

da zaradi nje pač vsak lahko pride pogledat. Zato vljudno vabljeni vsi!

Deželani, usmilit se revnih otrok!

V začetku maja se je obrnil škofijski odbor K. A. v Mariboru na župne urade bolj premožnih krajev s sledečo prošnjo:

Prečastitim župnim uradom.

Beda gostuje v splošnem povsod. Najhuje gospodari po trgih in mestih. Tam nele da denarja ni, marveč je na stotine hiš, družin, ki čisto niti koščka kruha nimajo.

Najbolj so prizadeti otroci, ker položaja ne razumejo in se jim zdi čudno, da so nekateri lepo oblečeni in jedo bel kruh, oni pa morajo hoditi napol nagi in dostikrat niti črnega kruha nimajo. Človek lahko na vsakem oglu nalleti na take reveže, blede, suhe, bolehave... Iztegujejo roko in prosijo za kako malenkost. Človeku se krči srce od sočutja, ko jih gleda.

Koncem junija se začnejo šolske počitnice. Kako veselo bodo vriskali vaški otroci! Med poljem in travniki se bodo solnčili in srkali vase sveži zrak. Mestnim revežem se obraz ne bo razveselil niti med počitnicami. Njih niti v počitnicah ne pričakujejo nikake dobrote. Beda in pomanjkanje bo njihov delež tudi takrat. Prenašali jo bodo še težje, ker med šolskim letom so se vsaj v šoli raztresli.

Škofijski odbor bi največjim revežem rad pripravil nekaj veselja. Na počitnice bi jih rad poslal, da bi se tudi oni enkrat navžili svežega zraka, napili toplega mleka in najedli kruha. Sam te akcije ne more izvesti, radi tega se obrača na Vas, gg. dušni pastirji.

V posameznih župnijah je gotovo večje število bogatih družin, ki bi poleg domačih družinskih članov lahko preživljale vsaj še enega otroka. K takim družinam bi lahko spravili naše mestne uboščke. Ti otroci bi pomagali pasti krave in opravljali druga lažja dela.

Odbor Vas prav toplo prosi, stopite k takim bogatim družinam, pojasnite jim ves položaj. Opišite bedo mestnih otrok tudi s prižnic. Ta in oni se bo gotovo omehčal.

Ko bo ta akcija končana, sporočite odboru, koliko otrok bi lahko poslali v Vašo župnijo. Ker čas beži, prosimo, da storite to čim prej.

Prosimo v imenu Kristusovem, ki je iz ljubezni do nas daroval vse in je zapovedal, da moramo potrebnim vsi izkazovati dela usmiljenja.

Ves trud bo Bog poplačal.

Jerebič Franc l. r., predsednik

Kolenc Franc l. r., tajnik.

S to prošnjo se odbor tem potom obrača na vse župne urade. Prošnja naj ne bo glas ypijočega v puščavi.

Obenem se obračamo na vse dobro ljudstvo na deželi. Nihče naj ne čaka, ali pride k njemu g. župnik ali g. kaplan, marveč kdor lahko sprejme kakega otroka, naj kar piše odboru (Tajništvo K. A. Maribor, Aleksandrova cesta 6/I.). Mestnih otrok se ni treba nobenemu bati, ker so tudi oni ljudje. Pomagali bodo pri vsakem delu, ki ne bo presegalo njihove moči. Ko pa se na jesen vrnejo, bodo doma z veseljem pripovedovali o dobrih ljudeh na deželi.

Dobro slovensko ljudstvo, odpri srce in roke ubogim mestnim šolarčkom!

Vuzenica. Po dolgi in težki bolezni je na binokšno nedeljo ob 17. uri umrla posestnica in gostilničarka gospa Julijana Gregl, splošno znana »Črešnikova teta«. G. Črešnik Anton je leta 1916 padel na soški fronti, tri leta pozneje je umrla njegova soproga ter zapustila tri male otročiče: sina in dve hčerki. K tem sirotam se je s svojega posestva v Ribnici na Pohorju preselila kot teta njihove pokojne matere neporočena Julijana Gregl in od takrat pa do svoje smrti kot najboljša mati skrbela za njih vzgojo v krščanskem in narodnem duhu, poleg tega pa je vodila Črešnikovo gostilno in celo gospodarstvo z obhudovalja vredno spretnostjo. Ker je bila do vsakogar prijazna in dobrohotna, si je pridobila srca Vuzeničanov in okoličanov, katerim ostane v blagem spominu. Bila je radodarna do revežev, pomagala je ljudem, če so bili v denarni zadregi, izdatno je podpirala tudi domače gasilno društvo. Opetovano previdena s svetotajstvi, je boguvdano pričakovala, da jo smrt reši hude-

željo, naj bi se ustanovil v Belgijskem Kongu živalski park. Dvajset let je minulo, predno so izpolnili pokojnikovo željo.

Nov tečaj mraza.

Rusko geografsko društvo je poslalo profesorja Obručeva v deželo Jakutov, kjer je učenjak odkril nov tečaj mraza na zemlji. V dolini Oimekeon je ekspedicija doživela temperaturo do 65.2 stopinj pod ničlo. Najprvo so člani odprave mislili, da so se zmotili, toda pozneje so se prepričali, da se niso prevarili. Sapa je zmrznila pri izdihavanju kakor bi šumela. Jakuti, ki jim je ta stvar dobro znana, imenujejo ta proces »šepetanje zvezd«. Do-

bega v nadi, da bo zaigral v hrvatsko-slavonski Krajini krvavo kolo, po čemur so hlepeli odločilni turški krvoloki.

Kakor hitro je došel Hasan v Bosno, je pričel vznemirjati obmejne kraje. Že 3. maja 1591. je naznanil ban Tomaž Erdedi karlovškemu generalu Andreju Turjaškemu, da je dal napraviti bosanski paša pri Svinjaru pod Gradiško iz ladij most čez Savo in bo udaril na Bihač ali na Slavonsko krajino. General je menil, da je Bihač v večji nevarnosti kot Sisek in je poslal zato tamšnjemu poveljniku pl. Obračanu 200 mož iz Karlovca na pomoč. Andrej Turjaški je pisal tudi kranjskim deželnim stanovom, naj mu pošljejo smodnika ter svinca ter vse pripravijo, da vpokličejo za slučaj potrebe domobrance.

Med tem je bil zbral Hasan krog sebe vse podrejene sandžake* in vojsko 18.000 mož. V prvih dneh avgusta je udaril s to armado proti Sisku. Trdnjava je bila last zagrebškega kapitlja,

* Berglerbegluki, katere smo prej omenili, so se delili v turški državi na sandžake. Načelovali so jim sandžaki ali pa so se imenovali tudi paše.

ki je določil za poveljnika kanonika Nikolaja Mikca in Štefana Kovačiča. Siščani so se pod svojima duhovnima poveljnikoma junaško branili in prizadeli Turkom mnogo škode. Ker so hkrati došle od vseh strani na pomoč krščanske čete, je prekinil Hasan že četrti dan obleganje in pričel umik proti Gradiški 11. avgusta.

Zagrebški kapitelj pa ni zaupal Hasanu, ampak je po njegovem odhodu Sisek zopet utrjeval. Vnovič je prosil pomoči slovenske dežele. Kranjci bi bili radi pomagali, ali so že bili razposlali svoje topove v Karlovec, Bihač in druge krajinske trdnjave, denarja pa niso imeli. Še za karlovško posadko so dobili le s težavo 2000 gld. na posodo, da so jih poslali Turjaškemu. Dežela je bila vsled vednih bojov tako obubožala, da ni mogla več pošteno preskrbljevati karlovške posadke. General Andrej Turjaški je bil prisiljen vsled pomanjkanja živeža razpustiti vojake po kmetih, da so se preživeli z ropom.

Hasan paša res ni dolgo miroval. Meseca oktobra 1591. je napadel Slavonsko krajino. Dril je s 16.000 možmi iz Vakarskega Sandžaka proti

ga trpljenja v njeni bolezní. Poleg sorodnikov od blizu in daleč in množice domačega ljudstva so se njenega pogreba udeležili polnoštevilo domači gasilci, gospod dekan pa ji je ob odprtem grobu izpregovoril v slovo ganljive besede. V miru počivaj, dobra »Črešnikova teta«, in lahka ti bodi zemljica pohorska! Za teboj je ostalo mnogo hvaležnih src, ki ti kličejo: Na svidenje nad zvezdami!

Trbošje. Komaj je nastopil veseli in cvetoč mesec maj, že so se žalostno oglašali zvonovi pri župni cerkvi in gori pri sv. Danijelu ter naznanjali daleč naokoli, da je pri nas umrl od kapi zadet Jurij Vrhnjak, po domače Urban, veleposestnik, star 68 let. V soboto, dne 7. maja, je dopoldne do 10. ure še sekal steljo, ko mu je postalo nenadoma slabo. Poprosil je ženo, naj mu skuha domačih zdravil, legel je v posteljo, a ni več spregovoril besede, toda žila je še močno bila. Poslali so po domačega g. župnika, ki je bolniku podelil sveto poslednje olje. Rajni je bil steber katoličanstva, zaveden Slovenec in zvest naročnik in čitatelj »Slov. Gospodarja«. Vsled hrome noge in velike daljave od župne cerkve, ni mogel vedno obiskovati službe božje, pa je vselej zato doma zmolil vse tri dele rožnega venca. Bil je oče devetih otrok in oproščen davkov. Njegovega pogreba se je udeležilo mnogo dobrih faranov, sosedov, znancev, prijateljev in sorodnikov. Domače je nenadna smrt dobrega očeta zelo pretresla. — Poročila se je vrla mladenka Franca Šak, po domače Potočnikova z Jožefom Jeznik, posestnikom v Dravčah, in Ljudmila Gracej z Maksom Kupnik. V novi cerkveni skladni odbor so izvoljeni sledeči: Julij Sauko, trgovec, kot načelnik, Gašpar Korat, posestnik, Anton Korat, posestnik, Jakob Uršnik, po domače Kučej, posestnik in Gregor Rudolf, kovač.

Sv. Anton na Pohorju. God sv. Antona Pad., velikega čudodelnika, se bo obhajal slovesno v ponedeljek, dne 13. junija; na predvečer sprejem selniške procesije z Marijinim kipom, ki so ga svoječasnó darovali Selničani, pozdravni govor in večernice. Drugi dan se začnejo svete maše ob 4. uri, ob 6. uri pridiga in peta sveta maša po namenu selniške procesije, procesije iz Vuzenice in Ribnice, tihe sv. maše, ob 10. uri pridiga in slovesna sveta maša za dobrotnike cerkve; pri obeh opraviilih darovanje za cer-

kvene potrebe. Za prejem svetih zakramentov bo dovolj prilike. Lepa nedelja se bo obhajala naslednjo nedeljo, 19. junija, dvojno sveto opravilo, in sicer ob 6. in 10. uri. Častilci sv. Antona, pridite v obilnem številu!

Jarenina. V ponedeljek, dne 23. maja smo spremili k zadnjemu počitku nad vse spoštovano veleposestnico Elizabeto Ledinek. Mnogoštevilna množica pogrebcev je pokazala, kako je vse spoštovalo rajno. Saj si je pa to tudi zaslužila. Bila je to ženska, da malo takih. Bila je izvrstna gospodinja, gostoljubna, nad vse prijazna in resnično pobožna. Rada je podpirala domačo cerkev ter bila dolga leta navdušena cerkvena pevka, ki je s svojim krasnim glasom povzdigovala čast božjo. Posebno pa je omeniti, da je imela veliko usmiljenje do revežev. Bila je res druga Elizabeta Turinška. Bog pa jo je obiskal z hudo boleznijo — imela je raka — kar pa je z angelsko potrpežljivostjo prenašala. Trpela je skoraj tri leta. Ker pa je bila posebna častilka Matere božje, jo je Bog gotovo za plačilo njene potrpežljivosti poklical k sebi v tem, Mariji posvečenem mesecu, staro 57 let. Pri njenem pogrebu so bili trije gg. duhovniki, med njimi dolgoletni prijatelj Ledinekove hiše, šentiljski g. župnik, nekdanji jarenski kaplan. Na pokopališču je imel č. g. kanonik Jožef Čizek prekrasen, zelo ganljiv govor v slovo, pri katerem je ostalo le malokatero oko suho — celo možje so jokali. Jarenina je izgubila z rajno veliko. Navadno posvetni ljudje ne obračajo oseb, ki so pobožne in članice raznih katol. društev, a pri rajni je bila to izjema. Spoštovalo jo je vse radi njene resnične pobožnosti in drugih lepih lastnosti. Z njo je Jarenina res izgubila svetnico. Ona je bila ena tistih izmed zdaj že redkih faranov, radi katerih je dobila Jarenina imek »pobožna«. Naj bo rajni zemljica lahka! Naj počiva v miru! Naj dobi posnemovalce!

Gornja Sv. Kungota. Prihodnjo nedeljo, dne 5. junija slavi župnija Gornja Sv. Kungota praznik presv. Srca Jezusovega. Služili se bodo dva dve sveti maši, in sicer prva ob 6. uri, druga pa ob 9. uri. Pred drugo sveto mašo procesija s kipom božjega Srca po vaši.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Toliko kresov v proslavo 60 letnice dr. Korošca kakor pri nas menda ni bilo v nobeni slovenjgoriški župniji. Na vsakem bolj vidnem kraju je plapolal

ogenj. Najodličnejši kres pa se je kuril med pokanjem možnarjev, ob čarobno lepih raketah in bajno razsvetljava na znanem visokem Drankovcu, odkoder se vidijo ne samo cele Slovenske gorice, ampak tudi daleč po lepem zelenem Pohorju in v Prekmurje. Blizu 200 veselih gledalcev je mrgolelo okoli ognja, ki je s svojo mogočnostjo kazal našo ljubezen do voditelja slovenskega naroda.

Sv. Vid pri Ptuj. V nedeljo, dne 22. maja je priredila Jadranska straža iz Ptuja izlet k nam. Naše poverjenišvo je v zvezi s Prosvetnim društvom napravilo lepo uspelo akademijo. Pevci so pod vodstvom spretnega g. organista zapeli prelepo pesem »Buči, morje adrijsko«. Otroci so deklamirali v zboru pesem morju v pozdrav. G. župnik je nato govoril o morju in pokazal njegovo korist, pa pokazal tudi na koristi, ki jih imamo mi od morja. Njegov govor je bil sprejet z velikim odobravanjem. Mali kino aparat nam je pokazal lepoto morja. Tako je ta akademija spet pokazala, kako se naša društva gibljejo in delajo za procvit kulture in dobrobit domovine. — V torek je pogorela hiša posestnika Filipaja v Trzcu. Bil je le malo zavarovan. — Gasilci v Jurovcu so si kupili motorno brizgalno in avto. Mlademu društvu čestitamo!

Mala Nedelja. Neprestani požari v okolici Male Nedelje so privedli domačine do sklepa, da so ustanovili prostovoljno gasilno društvo, ki se lepo razvija. Vendar mu manjka sredstev, da si izpopolni gasilske priprave in zato se bo vršila dne 5. junija na vrtu gostilne g. M. Kosi velika tombola, katere glavni dobitke je lepa krava. Potem še moška obleka, panj s čebelami, sod vina in še 300 krasnih dobitkov. V interesu vsakega posameznika je, da pride. Mogoče je ravno sreča namenjena njemu, da dobi kravo za 3 Din.

Gornja Radgona. Pri nas je vino, in sicer dobro, na kmetih po 4 Din, v gostilni po 8 do 14 Din. Po 4 Din ga prodajajo kmetje, če kdo vzame pet litrov. Drugače je pa po 2 do 3 Din. Pijemo, kar se da. Ob nedeljah tako proti večeru obletavajo brneči hrošči padle junake za domo — vino. No, pa zdaj je topel čas — pesniško lepe, mile noči — ne prehladna rosa, tako da ne bo prevelika zguba. Pravijo, da je »griza«. Najlažje se ta bolezen ozdravi s pristno in poceni kapljico. Kdo bi si delal skrbi!

Moslavini, dalje v Ivanič in prišel le eno nemško miljo od Zagreba blizu Križa. Sedem milj na okoli je vse požgal, razdejal trge, vasi, cerkve, gradove in odpeljal seboj ljudi, živino, žito in seno. Ko se je vračal, je gnal seboj nad 1000 ujetnikov. Graničarji pešci so pa prestregli vračajoče se Turke v soteski pri Čazmu, jih mnogo posekali in ujeli.

Že v začetku novembra 1591. se je zopet vrgel Hasan z begom iz Like na trdnjavo Repič in se je polastil že drugi dan. Niso je razdejali oblegovalci, ampak nesreča. Kristjanom se je vnel v trdnjavi smodnik in stolp je zletel v zrak s posadko vred. — Po pravici se je sedaj pl. Obračan bal za trdnjavo Bihač, kateri je poveljeval. Milo je prosil svoje kranjske rojake, naj mu pošljejo nekaj sto vojakov na pomoč, da ne izgine tudi ta slavna postojanka v plamenu. Kranjske deželne stanove je zadela Obračanova zadeva v srce. Dne 11. novembra so pokali po celem Kranjskem topiči in goreli kresovi, ki so klicali k orožju pešce in konjike. Tri dni pozneje je bila kranjska pehota že zbrana in je hotela baš odkorakati v Kra-

jino, ko pride od Andreja Turjaškega vesela vest, naj se razidejo domov, ker je Hasan zapustil bihačko okolico.

Po zimi 1. 1591-92 je utrjeval zagrebški kapitelj Sisek. Dotlej je bila trdnjava bolj slaba. Zunanja mestna ograja je bila spletena iz šib in namazana z blatom. Treba pa je bilo napraviti zid in okope. Kanonika, ki sta bila poveljnika, sta želela imeti tudi stalne straže ob zidovju trdnjave in bregovih Kolpe. Zagrebčanom pa se je zdela nujna potreba, da se utrdi ne le Sisek, ampak tudi Zagreb, ki bi bil moral okusiti turško silo koj za Siskom.

Spomladi leta 1592 je začel izvrševati Hasan prav na tistem in zvijačno svoje naklepe ob bregu Kolpe. Tam, kjer se izliva Petrinja v Kolpo, je začel graditi z veliko naglico novo trdnjavo, ki bi dobila po reki ime Petrinja. Dne 18. aprila je gledalo zidovje že poldrugi seženj iz tal. Teden pozneje so postavili za obzidje že topove, natakili po zidovju 20 turških zastav in ukazano je bilo za opoldne v znamenje veselja ustreliti tritisočkrat.

(Dalje prihodnjič.)

slej so smatrali za tečaj mraza sibirsko mesto Verhojansk, kjer pa znaša največji mraz »komaj« 55.9 stopinj pod ničlo.

Konec smrtnih skokov iz zrakoplovov.

Avstralski poročnik J. Reece je napravil nove vrste padalo, ki bo po njegovem zatrdilu za vselej preprečilo žalostne smrtne skoke, ki so še vedno pogosti. Reece je namreč dodal sedanjemu navadnemu padalu še majhno, takomenovano pilotno padalo, ki je tako priprosto zloženo, da se vedno zanesljivo odpre in s svojim odporom pomaga toliko, da se razgrne tudi pravo ali glavno padalo.

Bodimo luštni in veseli, dokler je sladko vin-
ce tako po ceni!

Črešnjec pri Gornji Radgoni. Smrt ne izbi-
ra, temveč s svojo koščeno roko od kraja pobi-
ra. Tako je tudi po kratki in mukepolni bo-
lezni nenadoma utrjala nit življenja tukajšnje-
mu posestniku in občinskemu odborniku 62 let
staremu Francu Bračko, kateri je bil v sredo,
dne 18. maja položen k večnemu počitku. Po-
kojnik, kateri je bil veren mož, miroljuben in
zelo skriben gospodar, tudi od svojega 18. leta
stalen naročnik našega lista, zapušča globoko
žalujočo ženo, sina in tri hčere, katere je skup-
no s svojo pridno ženo vzgojil v strogo narod-
no-verskem duhu. Posebna zahvala bodi na
tem mestu izrečena za globoko v srce segajoče
poslovilne in tolažilne besede ob odprtem gro-
bu domačemu g. župniku, kakor tudi g. orga-
nistu in njegovim pevcem za lepo ubrano petje
ter sploh vsem, kateri so v tako lepem številu
spremljali nam dragega pokojnika na njego-
vi zadnji poti. Tebi, dragi in nepozabni naš
sosed in sovaščan, pa bodi naša obmejna slo-
venska zemlja, na kateri si tako vztrajno in
rad delal, skrbel in živel, lahka!

Polenšak. Od poročnega oltarja na mrtvaški
oder. Pač malo dni je minulo, odkar sta skle-
nila večno zakonsko zvestobo pridna Nežica
Čušova iz Polenec in Jakob Meško od Velike
Nedelje. Kratke dneve vesele godbe in pesmi
svatov so zamenjali žalostno pojoči zvonovi in
nagrobne žalostinke. Mesto prejšnjega veselja
je zavladala v hiši žalost in jok. Ravno 14 dni
po poroki se je vil turoben sprevod od hiše
žalosti proti pokopališču, kjer smo položili raj-
no Nežico v nemi grob k zadnjemu počitku.
Le kratek dih bolezni — pljučnice — je uničil
to mlado življenje in ga presadil iz tega bor-
nega zemeljskega v boljše življenje. In koga
ne gane od solz ta slučaj, ki se pač malokdaj
prigodi. Pa tudi skoro ni ostalo nobeno oko
suho, ko so izročali zemeljske ostanke drage
Nežice v hladni grob. Kdo more potolažiti mla-
dega, zdaj osamelega moža, sestro, brata orož-
nika in ljube starše, če ne Oni, ki daje rast
življenja, bridkost in žalost smrti. Torej, večni
pravični Bog, dajaj tolažbe vsem preostalim v
težkem udarcu, rajni dobri Nežici pa naj sveti
večna luč! — V večnost se je iz te doline solz
preselila po daljši bolezni Marija Majcen, po
domače Bračičeva iz Hlaponec. Naj ji bo Bog
pravičen in usmiljen sodnik, preostalim žalu-
jožim naše sožalje!

Majšperg. Dne 23. maja sta prejela zakra-
ment svetega zakona Sagadin Anton, sin po-
sestnika, dolgoletnega občinskega svetovalca,
gostilničarja in cerkvenega ključarja Zdravko
Sagadina v Sesterzah ter Veldin Terezija, hči
posestnika, cerkvenega ključarja, bivšega ob-
činskega svetovalca in načelnika krajevnega
šolskega odbora v Lesju. Oba od hiš poštenosti
in verske značajnosti. Obe hiši sta naročeni na
naš list. Naj ostane tudi dalje tako. Na veseli
svatbi se je nabralo za dijaško semenišče 103
Din in 5 avstr. šilingov. Posnemanja vredno!
Zakoncema pa želi »Slovenski Gospodar« obilo
sreče!

Št. Janž pri Velonju. Dne 22. maja je naše
učiteljstvo z otroci priredilo lepo uspelo igro
»Čudežne gosli«, ki so jo igralci izvrstno pogo-
dili. Tudi pevske točke so prav dobro izvajali.
V imenu staršev se zahvaljujemo učiteljstvu,
da tudi izven šole skrbi za izobrazbo srca in
duha naše ljube mladine, nam pripravlja ure
veselja. Še bolj se pa bodo veselili siromaki,
ki bodo prejeli v obliki živil ves čisti dobiček,
ki je bil ob popolnoma zasedeni dvorani tudi
povoljen. In najlepši nauk in zgled so nam
dali otroci, da je treba v hudih dneh usmilje-
nih src. Igra se bo ponovila v nedeljo, dne 5.

junija. Pridite takrat vsi, ki lepe igre še niste
videli.

Celje. Orglarska šola šteje v letošnjem letu
28 učencev in dve dami. K zrelostnem izpitu so
se oglasili sledeči tretjeletniki: Führer, Kalčič,
Kozole Angela, Kutnjak, Lesnik, Lipar, Majhe-
nič, Tržan in Zajc. Ker je učence pridno pouče-
val v slovenskem pravopisu in računstvu gos-
pod učitelj Kramar, bodo absolventi zmožni
poleg organistovske službe opravljati tudi pi-
sarniška dela.

Šmarje pri Jelšah. Na Telovo je v Mariboru
lepo z Bogom spravljen umrl ter bil tam zad-
njo nedeljo ob veliki udeležbi pokopan hišni
posestnik in nekdanji opolnomočeni minister
stare Avstrije baron Emil Gödel-Lannoy. Vele-
čislani mož, ki je dočkal 87. leto, tudi še v
Šmarju v dobrem spominu živi. Bil je posest-
nik našega gradu Jelše. Silno lepo je zanj
skrbel in ga kot poslanik v Cargiradu tako po
turško uredil in okrasil, da ga je z veseljem
obiskal in ogledal pač vsak tujec. Še sedaj,
ko si je na tem gradu že več posestnikov sle-
dilo, se dajo spoznati turški sledovi, n. pr.
polumesec, predvsem pa turški napisi v nek-
danji sprejemni dvorani, ki hvalijo milosrčnost
in gostoljubje. Blagi rajni naj naprej živi v
spominu Šmarčanov.

Sv. Vid pri Grobelnem. Na Telovo smo spre-
mili k večnemu počitku posestnika iz Mlač Ja-
koba Povaleja. Po kratki, mučni bolezni ga je
pokosila smrt v najlepših možkih letih, komaj
34 let starega. Naj počiva v miru! — V naši ob-
čini je precej gospodarjev, ki imajo lepe in
vzorne sadovnjake. Sadjarska in vrtnarska po-
družnica ima tudi že svojo drevesnico. — Tudi
gasilci se z vso vnemo pripravljajo za zgradbo
gasilskega doma. Hvala vsem darovalcem, le
po tej poti naprej!

Marija Reka. Zelo sem bil vesel, ko sem našel
drug dopis v Slovenskem Gospodarju iz našega
kraja. Zakaj? No, mislil sem pač, da bodo te-
den za tednom tukajšnje novice v Slov. Gospo-
darju. Čakam in čakam, pa nič ne pričakam.
Zato pa vzamem zopet sam pero v svojo okor-
no roko, da sporočim nekaj novic radovednim
bralcem. Razen že znanih smrtnih slučajev jih
je šest drugih. Omenim samo dva, oba v mese-
cu aprilu. Ob nepričakovano veliki udeležbi se
je dne 13. aprila vršil pogreb invalida Jakoba
Pošek, po domače Dušak. V vojni je prišel ob
eno roko. S takratno operacijo se je pa začela
tudi njegova bolezen v drohovju, ki jo je pre-
našal s čudovito potrpežljivostjo. S pomočjo
proteze je še lansko leto opravljal vsa kmečka
dela; bil je namreč drugače zelo močan. Rad je
pomagal doma in pri sosedih. Bil je tudi
dolga leta vnet in požrtvovalen član tukajšnje-
ga cerkvenega pevskega zbora. Dragi Jaka!
Uživaj za svoje delo in trpljenje večni mir in
pokoje! — Dne 22. aprila so v Ljubljani pokopali
tukajšnjega posestnika in občinskega odborni-
ka Jožefa Jerman, po domače Jelenčar. Hudo
trpljenje v želodcu si je želel olajšati z ope-
racijo v splošni bolnici. Operacija se je sicer
posrečila, toda 71 letni starček je podlegel po-
sledicam. Bil je poprej rudniški paznik v
Trbovljah; kot vpokojenec je prišel semkaj na
svoje posestvo in se izkazal za izvrstnega gos-
podarja. Poprej v Trbovljah, potem pa tudi
tukaj je bil več let občinsko odbornik. Naj v
miru počiva! — V zakonski stan sta stopila
mladenič Konrad Kos, po domače Breznikar in
Marija Laznik, po domače Čerjeva. Oba sta po-
prej marljivo sodelovala na cerkvenem koru:
on kot tenorist, ona kot sopranistka. Mlademu
paru obilo sreče!

Marija Reka. Redko in ganljivo slovesnost
smo imeli tukaj na Trojiško nedeljo — blago-
slovitev križevega pota. Odkar je bila cerkev po-

Kri je nosilka življenja,
ker obavlja izmenjavo snovi v člo-
veškem telesu. To pa je mogoče
samo čisti in zdravi krvi. Zavoljo
tega očistimo svojo kri s prirodnim
**'Planinka' zdravilnim ča-
jem,** pripravljenim iz najboljših
planinskih zdravilnih zelišč. "Pla-
ninka" zdravilni čaj čisti, osvežu-
je in obnavlja kri in celi organi-
zem. Zahtevajte v lekarnah samo
pravi **"Planinka"-zdravilni
čaj,** ki se ne prodaja odprto,
temveč samo v plombiranih pake-
tih po 20 D z napisom proizvajalca:
Lek. Bahovec, Ljubljana.

slikana, torej tri leta, smo pogrešali v njej kri-
žev pot. Letošnjo zimo pa je strokovnjaško ke-
mično umil stare slike cerkveni slikar V. Va-
potnik iz Žalca. Nabavil je križev pot blagopo-
kojni Miha Stojan, ki je umrl kot dekan v
Braslovčah, ko je bil pred blizu 100 leti tukaj
kurat. Prenovljenim slikam je izdelal nove
okvire iz hrastovega lesa v slogu velikega ol-
tarja mizarski mojster g. Ivan Prevolnik v
Trbovljah. Prenovljen križev pot zelo krasi že
itak lično cerkev. Blagoslovil ga je vlč. g. I.
Žmave, katehet iz Trbovelj ob asistenci č. g. A.
Medveška, kaplana iz Trbovelj in č. g. doma-
čega župnika, potem, ko je v jedrnatih pridigi
obrazilo zgodovino te pobožnosti in spodbujal
k marljivemu obiskovanju svetega križevega
pota. Vsem številnim udeležencem bo ostala ta
ganljiva slovesnost v neizbrisnem spominu.
Zveličar pa naj bo prebogat plačnik vsem, ki
so k tej slovesnosti pripomogli in jo izvršili!

Sv. Rupert nad Laškim. Več let smo čakali,
prosili, dregali, sedaj pa se je naša iskrena že-
lja izpolnila: cesta, ki bo vezala Sv. Rupert s
Sv. Jurijem ob južni železnici preko Osredka v
Kalobju, se je začela graditi. Po velikodušni
akciji bivšega okrajnega zastopa celjskega pod-
načelnikom velezaslužnega g. Mihelčiča, se je
že več let v to svrhu naloženi denar vendarle
obrnil za to cesto. Ker so tudi vsi posestniki
v Sečji vasi, po katerih posestvih pelje nova
cesta, pokazali hvalevredno naklonjenost in
požrtvovalnost za novo cesto, bo ta kmalu ko-
likortoliko dograjena in se izročila prometu.
Vsi zavedni Kalobčani in Ruperčani pa bodo
vse storili, da se bo nova cesta spravila v ved-
no lepše stanje! V to pomozi Bog! — V to
splošno veselje pa je v istem času kanila brid-
ka kaplja poročila, da je dosedajna okrajna,
oziroma banovinska cesta Laško—Hudimal—
Sv. Rupert z odlokom dravske banovine pro-
glašena za občinsko cesto. 35.000 Din stane
vzdrževanje te ceste letno, sedaj pa naj obči-
na, ki je itak preobremenjena s plačili, vzame
tako breme nase. Cesta, dolga nad 7 km, je v
nevarnosti, da popolnoma propade; propadel
pa bo s cesto tudi ubogi kmet! — V Trobendo-
lu je blizu premogovnika pred kratkim ponoči
zgorela nova hiša trgovca Antona Aškerca; ka-
ko je ogenj nastal, še ni dognano. Škoda je
krita z zavarovalnino. — Pred nekaj dnevi so
v Velikih Grahovšah neznani tatovi ponoči vlo-
mili skozi streho v hišo posestnika Zerne, po
domače Rebaze ter zahtevali od domačih, ki so
se roparjem postavili v bran, denar. Tega sicer
niso dobili, a zadjali so gospodarju in eni hčer-
ki z nožem težke rane po glavi in vratu. —
Nekateri kmetjski ljudje, predvsem taki, ki ne
berejo nobenega lista, še vedno skrivajo večje
vsote denarja doma. Ker se po svetu vse zve,
ni čuda, da tak denar privabi nemaniče in dru-
ge potepuhe. Ljudje božji, dajte si vendar kaj
svetovati!

Pišee. Saj je vedno kaj novega pri nas. Ker pa več ljudi ne ve, zato se bomo zopet oglašili, da opozorimo svet, da smo tudi mi hoteli prinesiti svoj dar na oltar brezposelnosti, a se nam ni posrečilo. Privandral je odnekod, saj je vseeno odkod, mlad, čeden fant. Izdal se je za brezposelnega in je prosil za vsako delo, samo da bi se lahko preživljal. Hm! Saj se je revež našim dekletom kar smilil, ko je bil tako čeden. Ali kaj, ko je bil vendar tako »suh«. Morda bi res katera svojega vsiljivega izvoljenca pustila, ko bi bil privandracev vsaj malo »moker« in bi mu bolj goste dlačice poganjale pod nosom. Pa tega ni bil sam kriv, zato pustimo to, da se še kje drugod ne bi morda komu po našem revežu sline cedile. Brezposelnost je huda reč, ker je navadno v zvezi s pajčevinami v želodcu. In našem revežu smo dali delo. G. župnik ga je vzel za hlapca. Nekaj dni je še delal, a potem je naenkrat izjavil, da se mu je brezposelnemu boljše godilo. Denarja je imel dosti, hrano še tudi dobro, spal je lahko kakor dolgo je hotel in kar je najvažnejše, delati mu ni bilo treba. Pobral je svoja šila in kopita in noč ga je vzela. Danes je pač boljše biti brezposeln. Hm! Pa še naj kdo reče, da Pišečani nočemo ničesar storiti za omiljenje brezposelnosti! — Tudi kipe v cerkvi smo si dali popraviti. Sv. Mihaela smo za glavo zmanjšali. Kipar g. Hohnjec iz Celja mu je izklesal novo glavo, ki ni samo njemu v ponos, ampak tudi vsem Pišečanom, ki so pripomogli, da so naši cerkveni kipi prišli v novo obleko. — Pa tudi Kristus Kralj bo zavladal čez Pišee. Saj že komaj čakamo slikarja, da nam naslika njegovo podobo na pročelju cerkve. Pišečani pa glejte, da ne bo vladal Kristus Kralj le na cerkvenem zidu, ampak mu dajte prostora tudi v svojih srcih in mir, blagoslov ter sreča bodo prišli k nam! — Kakor smo zadnjič povedali, je pri poku rakete nekdo mislil, da je padla luna z neba. To pač ni nič hudega. Ali da se to poglavje nadaljuje, je to važno. Od neke strani nas namreč še hodijo vpraševati, če smo z ekrazitom ali kakim drugim strelivom klatili luno z neba. Najbrž bi jo radi tudi drugod. Vsi naj pač vprašajo za recept in navodila našega Janeza. On se sicer zna potrkati na čelo in hudomušno nasmejati, a tudi navodila za klatenje lune z neba bo znal dati.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na god Pomočnice Kristjanov je boguvidano nenadoma umrl, previden s tolažili svete vere tukajšnji posestnik ter bivši komandir žandarmerijske postaje v Žalcu, sedaj v pokoju, g. Jože Medved. V najlepši dobi, komaj 43 let star, se je moral ločiti od očeta, žene in otroka. Njegova smrt je bila lepa, nadvse vzorna. Bil je skrben in neutrudljiv gospodar, ki si je baš v poslednjem času veliko prizadeval pripraviti sebi in svojcem lepšo bodočnost. Ob ogromni udeležbi domačinov in ljudi iz sosednjih župnij ter zastopstva žandarmerije, smo ga na praznik presvetega Rešnjega Telesa spremili na božjo njivo. Bog bodi njegovi duši milostljiv! Težko prizadeti družini, kjer »Slovenski Gospodar« že precej let zavzema častno mesto, pa naše iskreno sožalje!

Planina pri Sevnici. Vrščiki slikovitega in ponosnega Rudenika so ozeleneli, stari grad se je predramil iz nemega sanjarstva in se ves ovil v duhteče cvetje ter oživel z radostnim petjem slavčkov. S prerobenjem narave je prišlo tudi prerobenje v naša srca. Kot struna, ki se je dotakneš, so zadrhtela, zakaj najveličastnejši mesec je prinesel v naše kraje našo pesem, ono pesem, ki je odsev naših čustev. Tem našim čustvom smo prisluhnili v nedeljo 1. maja na Planini in 22. maja pri Sv. Vidu. Pevci od Sv. Vida in Planine, katere je zbral g. France

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti prikladen za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 15

Gruden, so nam dali s svojim koncertom umetno narodno pesem. Zašumeli so naši lesi in z njimi so zadrhtele naše duše ob zvoku naših čustvenih narodnih melodij, ki nam jih je prednašal dobro izvežbani pevski zbor. Pesmi, po večini narodne v novejši izvedbi, so bile izvajane proti našemu pričakovanju. Koncert je bil po vseh glasbenih predpisih uspel in ga je treba zabeležiti v našo kulturno zgodovino. Zato k uspehu iz srca čestitamo in želimo skoro čuti zopet naše slavčke. Saj pesem je eno izmed onih sredstev, ki nas navdaja in obogati z vsem lepim.

Vprašanja in odgovori.

A. M. v Sp. H. Mati je umrla, oče je prodal posestvo, toda le svojo polovico. Dotični kupec pa uživa celo posestvo. Otroci, ki so med tem polnolletni, hočejo materino polovico. Ali smejo to zahtevati? — Vaša stvar je sicer jasna: Otroci imajo pravico do polovice posestva po materi, ker je še vedno vse na njo vknjiženo in še ni razdeljeno. Oče bo pač pri celi stvari imel neprilike, če je kupca prevaril in če je tudi otroke oškodoval, da se dota že ni razdelila. Dediči morajo vložiti tožbo za dedščino.

A. P. v M. Ali mi more kdo nasprotovati, če na svojem postavim sam svojo hišo? — Seveda! Za zidanje morate imeti dovoljenje od občine in vsaj ime vam mora dati kak stavbeni mojster, četudi potem sami delate.

J. O. v K. Ali sme okrožni zdravnik zaračunati mrtvaški list? — Seveda sme, ker je itak taksa predpisana. Toda mrtvaški list dobite navadno v župnišču, zdravnik vam da le potrdilo. Glede mrliško-oglednega lista pa se obrnite na občino.

F. B. v K. Imam šest srečk srbskega Rdečega križa. Ali je že katera izžrebana? — Ko boste šli enkrat v Ljubljano ali Celje, jih ne site seboj in vprašajte v banki.

F. Z. v L. Ali so železni zvonovi kaj vredni? — Nič niso vredni! Ne po glasu, ne po trpežnosti. Glede brezijskih zvonov se pa tja obrnite!

R. O. v P. Po pešpoti vozijo kolesarji. Ali jim to smem zabraniti? — Če je pot označena kot pešpot, ne smejo kolesarji tam voziti. Nekateri to preprečijo praktično s tem, da na vstopu na pešpot napravijo vrteči križ.

L. F. v Z. Ali je Zadržna samopomoč v redu? — V redu. Posluje v Mariboru, Orožnova ulica.

J. B. v H. Žagal sem na svoji žagi za sebe, davkarja mi je naprtila veliko davka. — Gotovo imate prijavljeno žagarsko obrt in ste vsaj v prejšnjih letih žagali tudi za druge. Zato morate davek plačati, ako obrti niste odjavili, če tudi žagate le za sebe.

Sl. A. v D. r. Kako naj pošljem denar v inozemstvo? — Sami ga ne boste mogli poslati. Je prepovedano, tudi v Avstriji je taka prepoved. Vi naročite dotični aparat in povejte, da boste plačali v dinarjih pri kakí jugoslovanski banki.

F. K. V. D. Ali srem izkopati denar, ki je zakopan na tujem svetu in samo jaz še vem za njega? Ali se izplača? — Ker ne poveste,

kak denar je tam, ne moremo vedeti, če se splača. Izkopljite ga z vednostjo posestnika zemljišča in si ga delita po dogovoru.

Isti. Kaj je s srečko vojne škode (ratne škode)? — Vrednost srečke je sedaj sicer majhna, toda igra se dalje in bo v določenih letih izplačana. Vrednost srečke čitate v dnevniku »Slovenec« pri borznih poročilih, če je kaj z dela, izveste v banki.

J. Ž. v K. Ali sra geometer sam prestavi mejnike preko sveta, ki smo ga uživali nad 30 let? — Dokazati morate, da ste v dobri veri uživali ta svet nad 30 let, nato tudi geometer ne sme prestaviti mejnikov, razen če ste se pogodili, da boste s tem zadovoljni, kakor bo on odmeril.

M. Č. v St. Prodal sem cestnemu odboru gramoz. Sedaj mi pa računa ne plačajo, češ, da je to za prekomerno vožnjo, za kar sem že po lanskem predpisu dala preje. Kam se naj pritožim? — Zoper to postopanje se pritožite na bansko upravo.

Nove knjige.

Dekanija Celje je naslov II. zvezku knjige, katero je izdalo Zgodovinsko društvo v Mariboru. Krasno opremljena, bogato ilustrirana in po strogo zgodovinski vsebini privlačna knjiga stane za nečlane 75, za člane Zgodovinskega društva pa 50 Din. Znamenito delo toplo priporočamo.

Važna knjiga za vse, ki imajo opravka z vinom. Splošna križa zelo občutno tlači tudi naše vinarstvo. Pridelka je mnogo in še prav do brega, toda večina tega blagoslova je še v kletih, izvoza ni, kupcev ni in vinogradnik s strahom razmišlja, kaj bo, če pojde tako naprej. Vinarstvo je za našo državo vsekakor veljavno v narodno-gospodarskem oziru, saj imamo v Jugoslaviji okrog 100.000 ha vinogradov, katerih letni pridelek se ceni na eno milijardo Din! Samo dravska banovina ima okrog 25.000 ha vinogradov. Jasno je tedaj, da je vinarstvo življenjskega pomena za tisoče in tisoče naših državljanov, posebno pa še Slovencev, in da je treba vse moči združiti, da se doseže še boljša kvaliteta naših vin, da se istim zopet utrdi stara njihova slava in jim zopet odpre pot v tujino. Za uresničenje tega namena je bil pač skrajno potreben vinski zakon, ki smo ga nedavno (18. decembra 1929) dobili in ki ima v svoji, priznani izborni sestavi namen, ščititi in dvigniti naše vinarstvo ter biti tako vinorejcu, kakor krčmarju in vinskemu trgovcu v oporo in pomoč. Vsakemu, ki ima kakorkoli opraviti z vinom, je pač nujno potrebno, da se temeljito pouči o določbah tega zakona, ker le tedaj si bo vedel obrniti v prid njegove dobrote in se izogibati njegovih, sicer dobro mišljenih ostrin. Kakor nalašč prav nam torej pride pravkar izdana knjiga našega strokovnjaka Andreja Žmavca: **Vinski zakon in kletarski vedež** (se dobi vezana za 50 Din v vseh knjigarnah), ki vsebuje na 176 straneh vinski zakon z mnogimi pojasnili, pravilnik, važnejša določila iz kontrolne službe in tudi resnično oceno samorodnic, ki so tako zelo oškodovala dober glas naših vin. Tako vinogradnikom, kakor krčmarjem bo še posebno dobrodošel drugi del knjige: Kletarski vedež z najvažnejšimi strokovnimi navodili o kletarstvu sploh, torej o ravnanju z zdravim in bolanim vinom, o kleti in vinski posodi in še o marsičem, kar bi naj vedel vsak vinorejec, vsak krčmar. Vsem, ki imajo kakorkoli opraviti z vinom, torej tudi tistim, ki ga radi pijejo, se ta umestna knjiga lahko z mirno vestjo prav toplo priporoča. — M.

Novejše.

Peklenski stroji v Beogradu. V nedeljo v noči so neznani zločinci položili v Beogradu štiri peklenske stroje. Tri so pravočasno odkrili, eksplozirali je le eden in je radi tega razpoka popokalo nekaj šip.

Nemški kancelar dr. Brüning je odstopil s svojo vlado. Ostavko je sprejel predsednik Hindenburg. Do sestave nove vlade, v kateri bo zastopana vsa desnica s Hitlerjevimi narodnimi socialisti, bo vodil vladne posle Brüningov kabinet.

Papež Pij XI. je obhajal pri popolnem zdravju in duševni čistosti 31. maja 75 letnico. Ohrani ga Bog kat. Cerkvi!

Zopet požar na Dravskem polju. Pred 14 dnevi je uničil v Župečji vasi na Dravskem polju požar 7 posestnikov gospodarska poslopja. V nedeljo v noči je upepelil ogenj hišo in gospodarsko poslopje Katarine Pišek v isti vasi. Gre tudi tokrat za požig.

Strašno dejanje matere. V hotelu v Velenju se je nastanila 30 letna Marija Plavčak iz Maribora s svojim sinčkom. Po prebiti noči se je vrgla imenovana z trokom vred iz prvega nadstropja in sta obležala oba mrtva. Pred skokom je nesrečna mati prerezala vrat sebi in sinčku. Krvavo dejanje se je zgodilo 30. maja zjutraj.

Streliška je udarila v skedenj posestnika Ivana Filipčiča v Radomerju pri Ljutomeru in ga užgala.

V Martijancih pri Murski Soboti je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Štefanu Kocijanu.

Uboj. V Dolnji Bistrici pri Črensovcih v Prekmurju je ubil Jožef Peterec v prepiru svojo 56 letno taščo.

Enodnevni tečaj za zeleno precepljanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu se vrši v soboto, dne 11. junija tega leta na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Potrebni, ki to dokažejo z uradnim potrdilom od pristojne občine, se bo razdelilo cepilne nože in gumijevе trakce.

Čebelarji iz Celja in okolice priredijo ob ugodnem vremenu v nedeljo, dne 5. junija ob 3. uri popoldne poučni sestanek s predavanjem pri čebelnjaku g. Belova v Košnici.

Kamnica. Posestnik Ferd. Pukl v Rošpahu se je sicer vrnil iz mariborske bolnice, kjer je prebil celo letošnje spomlad, a še vedno boleha. To je tem hujše za veliko in lepo posestvo, ker jim je bil najstarejši sin po Veliki noči poklican k vojakom. Želimo vrlemu krščanskemu možu skorajšnje ozdravljenje. — Na god Marije, pomočnice kristjanov, nas je za vselej zapustila in se k svojemu nebeškemu ženinu preselila bivša neumorno delavna, tiha in skromna učiteljica gospodinjske šole č. sestra Damjana (Antonija) Sinkovič. Doma iz Rajhenburga se je v svojem 22. letu posvetila samostanskemu življenju in bila pred petimi leti preoblečena. — Na praznik Vnebohoda smo tukaj pokopali rojaka Ivana Hecl, v petek po Telovem so nam pa mrtvo pripeljali iz mariborske bolnice njegovo sestro Ivano. Dokaz njene velike priljubljenosti in vsesplošnega

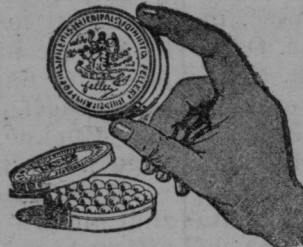
Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se občuti razne načine. Človek na primer nima teka, jed mu ne diši, nekaj ga vedno sila na vzdigavanje, jed mu teži želodec, muči ga glavobol, počuti se trudnega, težko se po-

da na delo, nevoljen je in nima rednega odvajanja. —

Kadar z apetitom prebavo in delovanjem črev nismo zadovoljni, takrat so nam dobrodošle Fellerjeve Elsapilule, katere sigurno in hitro delujejo ter so povsem neškodljive, ne dražijo črevesja ter omogočajo mirno odvajanje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo in obenem tudi kri. 6 zavitkov Din 30.—, 12 zavitkov Din 50.— obenem z zavojnico in poštno pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341** (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

spoštovanja do nje je bila častna udeležba domačih župljanov in Krščanske ženske zveze iz Maribora pri njenem pogrebu. Bila je pred vsem svetel vzor natančnega spolnjevanja 4. božje zapovedi. Da zamore svoje nad 80 letne starše dobro oskrbovati, je stanovitno odklanjala dobre ženitve ter je dan za dnem hodila v tovarno na delo in po zaslužek. Kdor tako za starše skrbi, pač zasluži naše spoštovanje in pa molitev. Naj večno plačilo zavziva pri Bogu.

Kv. Ana v Slov. goricah. Po kratki, zelo mučni bolezni je mirno v Gospodu zaspal daleč na okrog znani Anton Geratič, posestnik in zidar v Frolahu. Že vso zimo je bolehal, ob binkoštnih praznikih ga je bolezen tako močno napadla, da je binkoštno nedeljo, spreviden s svetimi zakramenti nastopil pot v večnost. Rajni je bil mož na svojem mestu, zlasti v izpolnjevanju krščanskih dolžnosti. Bil je delaven in izurjen zidar, ki je spretno vodil tovariše-zidare ter jih navajal k pridnemu delu. Pred več leti je pri bratu in sestri pozidal lično kapelico v čast presv. Srcu Jezusovemu, čez nekaj let pa prizidal zvonik, v katerega je potegnil nov zvon, ki mu je ob koncu njegovega življenja milo pel v slovo. Kako je bil priljubljen, je pokazal pogreb, kateri se je vršil v sredo, 17. maja. Njegovi duši večni mir in pokoj, njegovi ženi, hčerkam, bratu in sestram naše iskreno sožalje! — V nedeljo, dne 22. maja smo zopet stali ob odprtem grobu, v katerega smo položili k zadnjemu počitku pridno ženo Marijo Krner, posestnico na Ščavnici. Rajna je bila vzor vsem ženam, materam in vdovam. Bila je globokoverni, nič je ni drževalo v izpolnjevanju krščanskih dolžnosti. Moč in krepost je zajemala pri mizi Gospodovi, h kateri je pogosto pristopala. Kakor v življenju, tako je bila trdna v veri, upanju in ljubezni tudi v mučni bolezni, katero je prenašala z Jobovo potrpežljivostjo. Vsa vdana v voljo božjo in sprevidena s svetimi zakramenti za umirajoče, je dne 20. maja izpolnila 81. leto mirno v Gospodu zaspala. Njen pogreb je bil prav lep. Po nagovoru č. g. župnika, ki je opisal njene lepe čednosti, smo se poslovili od nje, želeč ji večni mir! Njenim sinovom, hčeri in snaham bodi izrečeno naše sožalje!

Ia belo APNO

nudimo po najnižjih cenah, zlasti ugodno za Štajersko. — **Apnenice Polzela.** 712

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Šiviljska vjenka s 16 meseci učenja želi mesto pri šivilji s hrano in stanovanjem. Nastop po potrebi. Lipnik, Sv. Marjeta ob Pesnici. 708

Hiša v Mariboru, dvodružinska z vrtom, blizu cerkve, šole in kolodvora poceni na prodaj. Vpraša se pri M. Obran, Loška ulica 6. 795

Kdo prezidava. Dobro ohranjena kompleksna osemkrilna okna s šipami, zunanja velikost 115 X 215 cm, komad po Din 150.—. Ogleda se pri: Karl Wesiak, Maribor, Cankarjeva ulica 2. 694

Vabilo na občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici, r. z. z n. z., kateri se vrši v soboto, dne 11. junija 1932 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika izrednega občnega zbora. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Poročilo načelstva in nadzorstva. 5. Odobrenje računskega zaključka. 6. Volitev enega člana načelstva. 7. Sprememba pravil. 8. Slučajnosti. — Načelstvo. 706

Ovčjo volno kupi A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 703

Repico (rips) in druga oljnata semena zamenja za dobro in sveže olje tovarna olja J. Hochmüller v Mariboru, Taborska ulica pri mostu. 703

Častna izjava. Podpisani Franc Krajnc, železničar v Dogošah, s tem obžalujem žaljive izraze, ki sem jih 8. maja tega leta rabil v gostilni Jakoba Zupana, gostilničarja pri Devici Mariji v Breznu, tako napram imenovanemu gostilničarju, kakor tudi napram dogoškim požarnikom in se jim obenem zahvaljujem, da so odstopili od sodnega postopanja, ker bi bil sicer radi teh svojih nepremišljenih izrazov od sodišča strogo kaznovan. — Franc Krajnc, železničar v Dogošah. 707

Velika prodaja postelj, omar od 100 Din, podzglavniki, 30 stolic, mize, kredence se vrši v petek, dne 3. in v soboto, dne 4. junija v Mariboru, Strossmajerjeva ulica 5. 714

Posojila brez obresti za odkup zemljiškoknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. — Išče potnike! 709

Kdor potrebuje pridnega, značajnega kmetskega hlapca, naj piše na upravo lista. 710

Malo krasno posestvo se proda. Vprašati je pri: Martin Širovnik, Zg. Hajdina, p. Ptuj. 711

Sprejme se pridno in pošteno ter pametno kmečko dekle, ki še ni bilo v službi ter zna opravljati poljska ter tudi nekaj hišna dela. Služba dobra ter plača po dogovoru. J. Prekopec, pekařna, Sv. Jurij ob juž. žel. 713

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za našo deco.

Gulliver.

(Dalje.)

Kraljici je bilo moje društvo tako všeč, da niti med obedom ni hotela biti brez mene. Osebnost mi je položila kosček mesa na krožnik. Nepopisno je uživala, posmatrajoč me, kako režem ta kosček na še manjše dele. V primerjavi z drugimi je jedla kraljica le malo. Kljub temu je bil njen en grizljaj mesa tako velik, da bi ga 15 naših ljudi komaj moglo snesti za obed. Njena zlata čaša je bila velika kakor naš sod. Njen nož, ki ga je uporabljala pri obedu, je bil kakor kosa, s katero kosimo travo, žlica pa kakor lopata.

Vsako sredo je obedovala vsa kraljeva rod-bina skupaj. Moje mesto je bilo tedaj poleg kraljevega krožnika. Kralj se je bavil tedaj samo z menoj. Izpraševal me je pogosto o naših običajih, o veri, o zakonih, o upravi, o književnosti. Jaz sem mu vse to pojasnjeval, kakor sem najbolje

vedel in znal. — »Vidite«, je rekel nekoč, »mi ljudje mislimo, da smo dovršena bitja. A čujete, da tudi živalce, kakoršna je tale poleg mojega krožnika, imajo svoje kralje, ministre, da si gradijo hiše in nasebine. Tudi bijejo se med seboj, se prepirajo ter tudi vojskujejo.«

Vsi so bili pozorni napram meni. Ali nihče me ni vse življenje toliko žalil in jezil kakor kraljičin pritlikavec. To je bilo najmanjše človeče v tej deželi (a bil je skoro 30 stopinj visok). Radi tega so se mu vsi posmehovali. Medtem sem bil jaz sedaj napram njemu pritlikavec, zato me je sedaj začel neusmiljeno zbadati in žaliti. Tako me je nekoč, ko sem mirno sedel poleg kraljičinega krožnika, prijel okoli pasu ter me je vrgel v skledo mleka. Nato je zbežal. Sreča, da sem znal plavati in sem se tako držal na površini. Pa niti to bi mi ne bilo pomagalo, če ne bi bila pritlekla Glumadkliča in me izvlekla. Pritlikavec je bil za to dobro kaznovan. Moral je izpiti vse mleko iz skleda in nato so ga pognali z dvora. Tudi že prej si je bil dovolil z mano neumno šalo. Nekoč me je prijel med obedom, ko ni name nihče pazil ter me je siloma porinil v neko votlo orehovo lupino. Dolgo sem se mučil, da bi se izvlekel. Nisem hotel kričati, ker me je bilo sram, da bi me videli v tako žalostnem položaju. Dobro, da se nisem ranil, ali obleka mi je bila v zelo žalostnem stanju.

V tej deželi je bilo mnogo muh. Kakor je bilo tu vse veliko, so bile tudi one velike kakor naši škrlančki. Dostikrat so mi brnele okoli glave. Včasih so se mu vsedle na nos ali na čelo, pa so me ugrizle tako strašno, da so mi od bolečine privrele solze na oči. Kaj sem hotel storiti? Izvlekel sem svoj meč, pa sem jih ubijal brez milosti. V tem sem postal tako več, da so me kralj in dvorjani posmatrali z največjim začudenjem.

Kaj hočete! V tej deželi sem se zbal tudi muh. Zato mi je kraljica večkrat očitala mojo strahopetnost. Vprašala me je, če so v moji domovini vsi ljudje taki plašljivci kakor jaz.

Nekega dne me je postavila Glumadkliča v moji skatli na odprto okno kraljičine sobe. Bilo je lepo in toplo. Odprl sem si okno. Sedel sem k mizi ter začel rezati medeno potico. Naenkrat je priletelo v mojo sobo več kot 20 os. Privabil jih je vonj potice. Nekaj jih je padlo na krožnik in odnesle so kar cele kose potice, druge pa so obletavale mojo glavo, brneč tako glasno, kakor da bi trobente trobile. Ni mi bilo prijetno.

(Dalje sledi.)

Medvedek.

(Povest v slikah.)

21. Orjak Miha se odpočiva.

Orjak Miha je šel dolgo skozi gozd. Neprestano je mislil le na to, kako bi dobil Miška v pest, da bi ga ubil. Ko dospe na podbrežek, reče sam pri sebi: »Utrujen sem, lačen ter žejen. Nekoliko se moram pokrepčati.«

22. Jazbec se priplazi do orjaka.

Orjak Miha je povzril celo ovčje stegno in se je zleknil po travi. Jazbec zapazi dremajočega debeluha. Počasi se priplazi do orjaka in ko zagleda čarovniško palico, pravi: »S to palico hoče ubiti Miška. Palico mu moram izmakniti.«

(Dalje sledi.)

Si ne upa.

Možakar se vozi prvič v življenju z ladjo. Sedi gori na krovu in ima poleg sebe dve košari prtljage. Začne deževati in potniki gredo pod krov. Samo on ostane na svojem mestu. Mimoidoči mornar ga vpraša:

»No, oče, ali ne greste še vi na suho?«

Možakar: »Oh ne, tega pa ne storim. Medtem ko bi jaz bil dobi v ladji, bi se tile dve moji košari tu gori lahko odpeljali že Bog ve kam.«

Morda kaj pomaga.

Jožek je bil v šoli pravi nepridiprav in učiteljica si z razposajenim dečkom ni vedela več pomagati. Nekoč je vzdihnila v šoli, ko je bil Jožek baš zelo nepazljiv: »Oh, če bi bila le en teden tvoja mati, jaz bi ti že pokazala!«

Jožek: »Gospodična, jaz bom doma očeta vprašal, morda bi se to dalo narediti.«

Potem ima prav.

Mihec toži doma, da ga učiteljica ne more trpeti in da ga vedno vpraša kaj posebno teškega.

Oče: »No, kaj te je pa vprašala tako težkega?«

Mihec: »Koliko je polovica od 17?«

Oče (ugibajoč): »To je res čudno vprašanje in zdaj vidim tudi jaz, da te gospodična ne more videti. Kaj naj ji odgovoriš? Če rečeš 8, ji bo premalo, če pa rečeš 9, ji bo preveč. Res, težka stvar. Že vidim, da bom moral govoriti z gospodom nadučiteljem.«

Vzrok.

Dva dečka stojita ob ribniku in opazujeta ribe. Prvi vpraša: »Kako je neki to, da so ribe neme?«

Drugi je odgovoril očitajoče: »Si ti smšen! Pa ti govori pod vodo!«

Točen odgovor.

Zdravnik Tonček, ki ga je pregledoval, ker je fant tožil, da ga celo telo boli: »No, zdaj pa mi povej, kje te je začelo najprej boleti!«

Tonček: »Doma, ko sem se igral.«

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Nečete se rešiti Vašega revmatizma in protina?

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skrivljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Jaz Vam nudim

zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolečavega človeštva. 693

Vsakemu dam brezplačno za poskus!

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju. — Poštno-nabiralno mesto:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF,
Bruchsalterstrasse 5. (Abt. 288.)

Milestljiva gospa! Vkuhanje Vam bo prijetno s patentiranim

ORIGINAL-BECO

Model nožna sesalka.

Enormni prihranek na času, kozarcih, gumijastih obročkih in kurivu! Vsi dose-danji kozarci se morejo uporabiti. Mno-gokrat odlikovan z zlato medaljo. Mno-goštevilna priznanja. Gospodinje, zahte-vajte brezplačne prospekte od:

Friderik Kratz, Stražišče pri Kranju 8.
Preprodajalci se iščejo. 698

Skladišče

Kmetijske družbe v Celju

se je preselilo v novo poslopje

v Aškerčevi ulici.

Prodaja:

umetna gnojila, semena, galico, kmetijske stroje in vse kmetijske potrebnosti po naj-nižjih cenah. 699

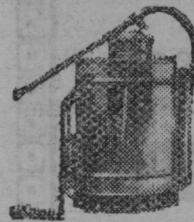
Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo dne 15. junija 1932. Efektna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Stara dvokolesa, tu-di popolnoma pokvarjena, kupuje v vsaki množini Marija Prosnik, Ptuj, Drav-ska ulica 1, 696

Prodam lepo posestvo: J. Babšek, Zg. Polskava 11.

Brizgalnice

za vinograde

ročni izdelek

po Din 400.—

jamstvo 5 let. 684

Lovro Tomažič - kotlar

Maribor, Sodna ul. 24.

Koks in kovaški premog najboljši kakovosti nudi najcenejše Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. Telefon 2457. 683

Opeko, strešno in zidno, zamenjam za drva. Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. Telefon 2457. 683

Golšo in razna obolenja žlez odstrani brez ope-racije zdravilna mineralna voda »St. Igna-tius«. Pojasnila daje: Uprava Kostrivniške Slatine, pošta: Podplat šte. 1. 685

Učenec iz dobre hiše, mogoče tudi zmožen nemščine, se sprejme pri: Franc Kolerič, Trgovska hiša, Apače pri Gor. Radgoni. 692

Vse vrste blaga

za obleke, 688

platno za perilo, železnino in oko-ve za stavbe se kupi najugodnej-še pri

Franc Kolerič,
trgovska hiša

Apače

Apače.

Prodam lepo, srednje veliko posestvo. Gaber-nik 9, Zg. Polskava. 701

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Podružnica: Celje

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno. 689

Za letovišče

Uspelo nam je izpolniti obutev, ki jo prodajamo za tako nizko ceno, da jo zamore vsakdo kupiti. Tudi Vi boste zadovoljni z našo poletno obutvijo. Prepričajte se.

Rata

Več službe:

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

39.-

Br. 3-8 (19-26)

Vrsta 4432-37

Otroški platneni čevljički v sivi barvi z gumijastim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

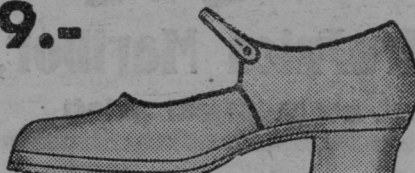
49.-

Vrsta 2944-08

Sandali, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22-26 Din 39.—, št. 27-34 Din 49.—, ženski št. 35-38 Din 59.—, moški št. 39-46 Din 69.—.

69.-

Vrsta 2145-09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in prožnim gumijastim podplatom. Za malo denarja veliko zadovoljstvo.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice moške za Din 7.—, ženske za Din 25.— in 9.—.

Moški polčevlji, boks, trepežni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši boks, eleg. Din 155.—, 165.—

Klobuki otroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravata, dežnikov, nogavic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Nov vozni red

veljaven od 22. maja 1932

je pravkar izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Cena Din 2.—.

Kilne pasove

(Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, trebušni pasovi, gumijaste nogavice, umetne noge in roke itd. najceneje pri tvrdki

Ivan Fric, bandažist
Celje
za farno cerkvijo. 317

Inserirajte!

Vsak trgovec, obrtnik, gospodar, gospodinja — poseti

XII. Ljubljanski velesejem

4. — 13. junija 1932.

Zakaj? Ker nudi največji pregled vseh potrebščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, polovično vožnjo na železnici, popust na parobrodih. 700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča. Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijelna razstava Poljske republike, higijenska razstava, razstava perutnine in kuncev, tujsko-prometna razstava, razstava Prijateljev narode v stanovanju. Legitimacije po Din 30.— se dobe pri večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in biljetarnah »Putnika«. Prenosišča preskrbljena. 676

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 635

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodar, Ljubljana-Trnovo. Nastop takoj. 681

Zavarovanje proti požaru in življenju posreduje Agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova 1. 686

Lepo posestvo v velikovškem okraju na Koroškem v Avstriji, ležeče ob državni cesti, čez 21 ha površine, redi se lahko okrog 15 glav živine, velik sadonosnik, gostilna z inventarjem, živina in gospodarski stroji z motorjem, vse skupaj za 50.000 šilingov s takojšnjim plačilom 10 do 20 tisoč šilingov. Posestvo leži na ravnini. Natančen naslov in podrobnosti se izvejo v upravi »Slov. Gospodarja«. 677

Originalne

„VULKAN“-kose

ki so priznane najboljše, nudi po ugodnih cenah trgovina z železnino

Brenčič Anton, Ptuj,

Na drobno!

643

Na debelo!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!